

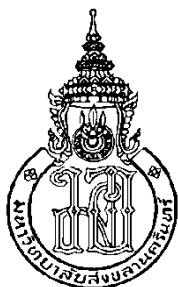

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผย
ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

The Relationship between CSR Committee Characteristics and Social and
Environment Disclosure in Integrated Reporting of Listed Companies
on the Stock Exchange of Thailand in SET100 Group

ปณิชา เดชธนบดินท์
Parnicha Dechthanabodin

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผย
ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

The Relationship between CSR Committee Characteristics and Social and
Environment Disclosure in Integrated Reporting of Listed Companies
on the Stock Exchange of Thailand in SET100 Group

ปณิชา เดชธนบดินท์

Parnicha Dechthanabodin

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและ
การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

ผู้เขียน นางสาวปณิชา เดชชนบดินท์

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัตพงศ์ อวิโรธนานนท์)

.....กรรมการ
(ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เถกิง วงศ์ศิริโชติ)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาวปณิชา เดชธนดิษฐ์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวปณิชา เดชชนบดินทร์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100
ผู้เขียน	นางสาวปณิชา เดชชนบดินท์
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และเพื่อทดสอบความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4 และประการสุดท้ายเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ทั้ง 7 อุตสาหกรรม รวมทั้งสิ้น 90 บริษัท ระหว่างปี 2561 ถึง 2564 โดยการให้คะแนนเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณตามตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการโดยมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 42 คะแนน การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการและนอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้มีการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำและอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง อีกทั้งยังทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก

ยังมีได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) และปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) โดยใช้ Independent Sample t-test เป็นเครื่องมือในการทดสอบความแตกต่าง

ผลการศึกษา พบว่าผลการปฏิบัติงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย 100 อันดับแรก เท่ากับ 29.52 แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จากเดิม 28.56 ในปี 2561 เป็น 29.07 ในปี 2562, 30.93 ครั้งในปี 2563 และ 32.44 ครั้งในปี 2564 นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่การควมตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง ความถี่การประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ประโยชน์จากการศึกษาในครั้งนี้ได้ให้ผลลัพธ์ที่สามารถชักจูงบริษัทต่างๆ ให้ความสนใจกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสามารถลดความไม่สมดุลของข้อมูลและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหารระดับสูงได้ ประการที่สอง ผลการศึกษานี้สามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงสามารถใช้ทฤษฎีความชอบธรรมเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของกระบวนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้หรือไม่ และเพื่อลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน สุดท้ายนี้ ผลการศึกษายังได้แสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ให้ประโยชน์เพื่อลดความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร แต่อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ไม่ได้รวบรวมผลการปฏิบัติงานด้านการเปิดเผยข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมของทุกบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ที่ซึ่งอาจทำให้ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการศึกษานี้มุ่งเน้นเฉพาะตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ไม่ใช่สำหรับตลาดทุนทางเลือกในประเทศไทย คือ ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) ที่ซึ่งก็ยังมีบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ อีกจำนวนมาก อีกทั้งตัวแปรชี้วัดคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในการศึกษานี้มีเพียง 5 ตัวแปรเท่านั้น ที่ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาก่อนหน้านี้อาจมีจำนวนมากกว่านี้ ดังนั้นเพื่อปิดข้อจำกัดของการศึกษานี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคตคือการรวบรวมข้อมูลทั้งตลาดทุนหลักและตลาดทุนรองของประเทศไทย และอาจมีการเพิ่มตัวแปรชี้วัดคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้นด้วย

Thesis Title	The Relationship between CSR Committee Characteristics and Social and Environment Disclosure in Integrated Reporting of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand in SET100 Group
Author	Miss Parnicha Dechthanabodin
Major Program	Master of Accounting
Academic Year	2022

ABSTRACT

This study aims to investigate the extent and pattern of integrated disclosure of Top100 listed companies from the Stock Exchange of Thailand (SET), to test the different level of integrated disclosure between the groups of interest, and to examine the relationship between environmental and social committee and integrated disclosure in annual reports of Top100 listed companies.

The samples used in this study are Top100 listed companies of the SET from seven industries during 2018 to 2021. Integrated disclosure is qualify and quantify by scoring within 42 scores, while environmental and social committee is measured by size of committee, female committee, meeting frequency, dual position, and independent committee. Descriptive analysis, independent sample t-test, correlation matrix, and multiple regression are used to analyze the data in this study.

As the results, the average scores of integrated disclosure are 29.52 scores in year 2018, 29.07 scores in year 2019, 30.93 scores in year 2020, and 32.44 scores in year 2021. Moreover, there is a positively significant relationship between independent committee and integrated disclosure, while dual position has negative influenced on integrated disclosure. However, there is no relationship between size of committee, female committee, meeting frequency, and integrated disclosure.

The results of this study provide some contributions and implications. For example, legitimacy theory can be used to demonstrate that environmental and social committee can influence and affect corporate integrated disclosure of Top100 listed companies in Thailand as well as the other countries. This is because the

integrated disclosure can reduce conflict of interest between corporations and their stakeholders by committee' consideration, and can close information asymmetry problem.

However, some limitations need to be mentioned. This study uses only the SET, while there is another capital market in Thailand namely the Market for Alternative Investment (mai). The proxies of environmental and social committee are stated as limitation because there are only five proxies of committee's variable, while there are several proxied that can be measured as corporate board committee.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และการสนับสนุนอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ชี้แนะ และให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตพงษ์ อวิโรธนานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมไปถึง ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในความกรุณาให้คำชี้แนะและความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ช่วยเหลือผู้วิจัยให้สามารถประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ได้โดยสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต วช. ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2565 ที่ให้การสนับสนุนเงินงบประมาณช่วยเหลือในการทำวิจัยให้สามารถสำเร็จลุล่วงได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัว โดยประกอบไปด้วย นายธนภุต เดชธนบดี (คุณพ่อ) นางทองคำ เดชธนบดี (คุณแม่) และ นายแพทย์กฤติน เดชธนบดี (พี่ชาย) ตลอดจนสมาชิกในครอบครัวที่เหลือทุกท่านสำหรับความรักและกำลังใจอันสำคัญยิ่ง ที่คอยสนับสนุนให้ผู้วิจัยสำเร็จวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้อย่างสวยงาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์และสร้างคุณอนันต์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าในด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

ปณิชา เดชธนบดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.4.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี.....	5
1.4.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้.....	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	6
1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	7
1.6 นิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ.....	9
2.2 ลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม.....	11
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.4 การทบทวนวรรณกรรม.....	15
2.5 การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา.....	21
2.6 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	24
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	26
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
3.2 วิธีการเก็บข้อมูล.....	26
3.3 วิธีการวัดค่าตัวแปร.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม.....	34
4.2 ผลการวิเคราะห์เมตริกซ์สหสัมพันธ์.....	35
4.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ.....	37
4.4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน.....	39
4.5 สรุปการทดสอบสมมติฐาน.....	41
บทที่ 5 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	43
5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา.....	44
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	50
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต.....	42
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	57
ภาคผนวก ข สรุปแบบเก็บข้อมูล.....	62
ภาคผนวก ค เกณฑ์ในการวัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ในรายงานแบบบูรณาการ.....	64
ประวัติผู้เขียน.....	67

รายการตาราง

	หน้า
ตาราง 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
ตาราง 3.2 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	29
ตาราง 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม.....	34
ตาราง 4.2 แสดงเมตริกซ์สหสัมพันธ์.....	36
ตาราง 4.3 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ.....	37
ตาราง 4.4 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน.....	39
ตาราง 4.5 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน.....	42
ตารางแบบเก็บข้อมูล (ภาคผนวก ข).....	63

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากในอดีตสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มิได้มีข้อกำหนดหรือข้อบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี จึงส่งผลให้บริษัทต่างๆ มิได้ตระหนักถึงการดำเนินงานในแง่ของการสร้างประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ของบริษัทมากนัก และถึงแม้ในบางบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยสมัครใจเองนั้น การเปิดเผยข้อมูลโดยส่วนใหญ่มักมีแนวโน้มที่บริษัทจะเปิดเผยการดำเนินงานแต่เพียงในเชิงบวก หรือเปิดเผยข้อมูลเฉพาะในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียวโดยมิได้แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเลขที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีประสิทธิภาพและไม่สมบูรณ์เช่นนี้เป็นผลมาจากการที่บริษัทมิได้ถูกบังคับโดยกฎหมายให้เปิดเผยข้อมูลในส่วนดังกล่าวนั่นเอง เพื่อเป็นการแก้ไขจุดบกพร่องในการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จึงขับเคลื่อนให้เกิดการรายงานแบบบูรณาการซึ่งเป็นไปตาม Sustainable development goal โดยออกกฎเกณฑ์ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องมีการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ซึ่งมีข้อกำหนดบังคับใช้ให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลด้านการดำเนินกิจการอย่างยั่งยืนอันประกอบไปด้วยข้อมูลด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งเรียกโดยรวมว่า ESG (Environmental, Social, and Governance) เพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารข้อมูลด้านผลการดำเนินงานกับผู้ใช้ข้อมูลทุกฝ่าย โดยมีการปรับเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี หรือแบบ 56-1 One Report ที่เรียกโดยสั้นว่า One Report เพื่อให้ครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเคารพสิทธิมนุษยชน และการมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยจะมีผลบังคับตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และรวมไปถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ ผลการปฏิบัติงาน และเป้าหมายทางธุรกิจที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนธุรกิจไปสู่ความยั่งยืน โดยบริษัทจะต้องอธิบายและเปิดเผยถึงแนวโน้มและผลกระทบด้าน ESG ที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทนอกจากการอธิบายผลการดำเนินงานโดยการพิจารณาจากการวิเคราะห์ทางการเงินเพียงอย่างเดียว โดยการออกกฎเกณฑ์ด้านการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยก.ล.ต.ดังกล่าวจะนำมา ซึ่งประโยชน์ทั้งในแง่ของผู้ใช้ข้อมูลคือทำให้ผู้ใช้ข้อมูลได้รับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปตามความเป็นจริง

ทำให้สามารถเห็นถึงแนวโน้มและทิศทางการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของบริษัทได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนในแง่ของบริษัทก็จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นจากผู้ลงทุนได้มากขึ้น

เนื่องจากทำให้ผู้ลงทุนมั่นใจได้ว่าได้ลงทุนในธุรกิจที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564)

การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในอดีตของบริษัทนั้นถูกควบคุมดูแลโดยคณะกรรมการของบริษัทที่มีใช้กรรมการที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นสิ่งที่มิได้มีกฎหมายบังคับในการเปิดเผย จึงทำให้บริษัทส่วนใหญ่มิได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวมากนัก ความจำเป็นของบริษัทในการมีคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยตรงจึงอาจยังมีไม่มากพอ แต่ในเวลาต่อมาเมื่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ออกกฎหมายให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564) คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งในบริบทการศึกษาครั้งนี้หมายรวมถึงคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ก็ได้ถูกแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนายั่งยืนในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และการกำกับดูแลกิจการขององค์กร (ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563) ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นได้รับอิทธิพลสำคัญมาจากลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีความชอบธรรมหรือทฤษฎีขบด้วยกฎหมาย ที่ซึ่งถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยอธิบายได้ว่าหากบริษัท (ที่ซึ่งในที่นี้คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทเป็นผู้ควบคุมดูแลการดำเนินงานด้านการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม) นั้น ต้องการให้สังคมยอมรับและตอบสนองต่อบริษัทในเชิงบวก คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทย่อมต้องการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีต่อสังคม ดังนั้น คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ซึ่งเป็นกลไกหลักที่มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจึงย่อมมีเจตนาที่ต้องการจะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสู่สังคมและผู้ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เนื่องจากหากสังคมพึงพอใจในการดำเนินงานของบริษัทที่กระทำต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นมิตร บริษัทก็ย่อมได้รับความเชื่อมั่นและแรงสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยหากบริษัทมีคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำงานอย่างชอบธรรมและโปร่งใส ย่อมส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทมีคุณภาพตามไปด้วย แต่หากคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทมีการทำงานที่ไม่ชอบธรรม หรือมีเจตนาปกปิดข้อมูล ก็อาจส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความไม่เป็นจริง บิดเบือน หรือข้อมูลไม่ครบถ้วน เป็นต้น (อนันตชัย ยूरประธม, 2550)

อย่างไรก็ตามการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการในบริษัทประเทศไทยนั้นยังมีข้อจำกัดจากจำนวนงานวิจัยที่ยังมีไม่มากนัก เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการยังถือเป็นสิ่งใหม่สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่จะต้องถูกบังคับให้มีการเปิดเผยอันเป็นผลเนื่องมาจากกฎหมายที่เพิ่งได้มีการประกาศใช้ในประเทศไทยเพียงไม่นาน จึงทำให้ยังไม่มีผู้ที่ทำการศึกษาในหัวข้อวิจัยดังกล่าวมากนัก และการศึกษาในอดีตที่พบส่วนใหญ่มักอยู่ในบริษัทต่างประเทศที่ซึ่งมีการบังคับใช้กฎหมายด้านการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการมาก่อนประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาของงานวิจัยในอดีตต่างๆ ในต่างประเทศที่กล่าวมานั้นก็ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ และให้ผลการศึกษาที่ขัดแย้งกัน โดยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์เชิงบวก (Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Erin and Adegboye, 2020) เนื่องจากหากคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีการปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ก็ย่อมส่งผลโดยตรงต่อการควบคุม ดูแล และเพิ่มคุณภาพแก่การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ แต่การศึกษาบางส่วนกลับพบความสัมพันธ์เชิงลบ (Omran et al., 2021; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007) เนื่องจากการมองในมุมกลับกันว่าการที่บริษัทต้องเพิ่มคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมชุดเฉพาะขึ้นมาอาจทำให้บริษัทต้องเสียต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ มากขึ้นโดยสิ้นเปลือง นอกจากนี้การศึกษบางส่วนไม่พบความสัมพันธ์ (Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019) เนื่องจากมุมมองที่ว่าไม่ว่าบริษัทจะมีคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่นั้นก็ไม่มีส่งผลใดๆ ต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ เพราะการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวนี้ถูกบังคับภายใต้กฎหมายของแต่ละประเทศที่คอยควบคุมและกำกับไว้อยู่แล้ว จึงทำให้การมีอยู่ของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่ได้สร้างความแตกต่างต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 เนื่องจากบริษัทกลุ่ม SET 100 สามารถเป็นตัวแทนที่ดีที่ในการนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ เนื่องจากบริษัทในประเทศไทยนั้น บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกเป็นบริษัทที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดและมีสภาพคล่องสูง จึงมีแนวโน้มในด้านความพร้อมในการปรับตัวเพื่อเปลี่ยนไปใช้รายงานแบบบูรณาการได้รวดเร็วกว่าบริษัทที่ไม่ได้อยู่ใน 100 อันดับแรก (MITRADE, 2563) และในการศึกษาครั้งนี้ก็ยังได้มีการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำและอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง โดยเหตุผลในการทดสอบความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรมสองประเภทนี้นั้นเนื่องมาจากอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงมีแนวโน้มที่การดำเนินงานของบริษัทจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผล

กระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ จึงอาจส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการที่แตกต่างกัน (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) อีกทั้งการศึกษาครั้งนี้ยังได้มีการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ยังมิได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) และปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) โดยเหตุผลในการทดสอบความแตกต่างเนื่องจากปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562 เป็นปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ยังมิได้มีการจัดทำรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากข้อกำหนดและกฎหมายต่างๆ ในประเทศไทย ณ ขณะนั้นยังมิได้มีการกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องจัดทำรายงานแบบบูรณาการ แต่ปี พ.ศ.2563 และ พ.ศ.2564 นั้นถือได้ว่าเป็นปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก เริ่มมีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้วอันเป็นเนื่องมาจากกฎหมายที่เริ่มบังคับใช้ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดทำรายงานแบบบูรณาการ โดยแม้ว่าในปี พ.ศ.2563 เป็นปีที่ยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดทำรายงานแบบบูรณาการอย่างเต็มรูปแบบ แต่บริษัทส่วนใหญ่ก็ได้เริ่มมีการนำรูปแบบการรายงานแบบบูรณาการมาปรับใช้ก่อน หรือที่เรียกว่า Early adoption นั่นเอง จึงเป็นเหตุผลให้ผู้ศึกษาวิจัยเลือกทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในช่วงระยะเวลา 4 ปี เพื่อได้เป็นการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมมาตรระหว่าง 2 ปีก่อนที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก จะนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 และ พ.ศ.2562) และ 2 ปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้เริ่มมีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 และ พ.ศ.2564) (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 เป็นอย่างไร

1.2.2 มีความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 หรือไม่ หากมีมีอย่างไร

1.2.3 มีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 หรือไม่ หากมีมีอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

1.3.2 เพื่อทดสอบความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียว และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียว และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4

1.3.3 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1.4.1.1 ประโยชน์จากการทดสอบทฤษฎีความชอบธรรมหรือทฤษฎีข้อบด้วยกฎหมายในการอธิบายเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผย ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100

1.4.1.2 ประโยชน์จากการเป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษา/วิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

1.4.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1.4.2.1 ทำให้กิจการสามารถสร้างความเชื่อมั่นจากผู้ลงทุนได้มากขึ้น เนื่องจากทำให้ผู้ลงทุนเชื่อมั่นว่าได้ลงทุนในธุรกิจที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทในระยะยาว อันเป็นผลดีที่จะทำให้กิจการทราบทิศทางการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ควรจะทำในอนาคตต่อไป

1.4.2.2 ทำให้ผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งก็คือ ผู้ลงทุนได้รับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปตามความเป็นจริง และทำให้สามารถเห็นถึงแนวโน้มและทิศทางการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของบริษัทได้ชัดเจนช่วยให้การตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบเก็บข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบไปด้วย ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ตัวแปรตาม อันได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ และตัวแปรควบคุม อันได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร ขนาดกิจการ อายุกิจการ ลักษณะผู้สอบบัญชี ความเสี่ยงของกิจการ และประเภทอุตสาหกรรม

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ระหว่าง 1 ก.ค. 2563 ถึง 31 ธ.ค. 2563 (ปรับปรุงระหว่างรอบการคัดเลือก) แต่การศึกษาครั้งนี้จะไม่รวม (1) บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2564 (2) บริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินและข้อมูลตามแบบ 56-1 ที่ไม่สมบูรณ์ และ (3) บริษัทที่วันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี จึงเหลือรวมทั้งสิ้นจำนวน 90 บริษัท

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยเป็นระยะเวลา 9 เดือนและใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 7 เดือน

1.6 นิยามศัพท์

การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลในรายงานความยั่งยืน ซึ่งถูกรวบรวมอยู่ภายในรายงานแบบบูรณาการที่มีตัวเงินที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงการเปิดเผยจุดมุ่งหมายและความตั้งใจขององค์กรในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรได้กระทำในด้านการช่วยเหลือ พัฒนา และรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) โดยในการศึกษาครั้งนี้ใช้การให้คะแนนตามประเภทการเปิดเผยข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการเปิดเผยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข เป็นตัวชี้วัดของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงานแบบบูรณาการ (Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; Huafang and Jianguo, 2007; Kiliç and Kuzey, 2018)

ลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หมายถึง คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การการพัฒนาย่างยั่งยืนขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร (ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว, 2564) โดยลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในบริบทการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้ตัวชี้วัด คือ จำนวนคณะกรรมการ (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี บ่มไฉ่, 2560) สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง ใช้ตัวชี้วัดคือ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Buitendag et al., 2017; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020) จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้ตัวชี้วัดคือ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการในแต่ละปี (Omran et al., 2021; Habtoor and Ahmad, 2017; Hasibuan and Auliya, 2019; Bello et al., 2019) สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Suttipun

and Bomlai, 2019; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี บ่มไล่, 2560; Huafang and Jianguo, 2007) และการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ใช้ตัวชี้วัด คือ การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; อัญชลี บ่มไล่, 2560; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 หมายถึงบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดขนาดใหญ่ที่มีสภาพคล่องสูงและเป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการกระจายหุ้น 100 อันดับแรก ที่จัดอันดับตามมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเฉลี่ยต่อวันโดยใช้ดัชนีดัชนี SET100 ในการคำนวณวัดซึ่งคำนวณจากมูลค่าตลาดรวม ณ วันที่ปัจจุบันต่อมูลค่าตลาดรวม ณ วันฐาน และนำมาคูณกับค่าฐานของดัชนี(MITRADE, 2563) โดยในการศึกษาครั้งนี้จะไม่รวม (1) บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2564 (2) บริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินและข้อมูลตามแบบ 56-1 ที่ไม่สมบูรณ์ (3) บริษัทที่วันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี และ (4) บริษัทที่ถูกแขวนหรือถูกเพิกถอน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

The International Integrated reporting Council (IIRC) ได้ให้คำนิยามและความหมายของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร ในรายงานแบบบูรณาการว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเปิดเผยให้เห็นถึงการดำเนินงานขององค์กรทั้งในแง่ของการเงินและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกำกับดูแลที่ดีของกิจการ อันที่ซึ่งเป็นตัวสะท้อนรอบการดำเนินงาน นโยบาย และกลยุทธ์ต่างๆ ที่องค์กรมีโดยสื่อสารผ่านรายงานบูรณาการให้ผู้ใช้อินโฟर्मที่เกี่ยวกับทุกฝ่ายเข้าใจได้ โดย IIRC ได้ร่างกรอบการปฏิบัติสากลในการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ (Integrated reporting) ไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นสากลให้แต่ละหน่วยงานยึดถือปฏิบัติใช้โดยกำหนดไว้ให้การรายงานของบริษัทนั้นจะต้องรวมข้อมูลของรายการประจำปีและรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งจะประกอบไปด้วยด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และการกำกับกิจการที่ดีของบริษัทในเล่มเดียวกัน เพื่อความสะดวก กระชับ และทำให้ผู้ใช้รายงานสามารถอ่านเข้าใจได้ง่าย ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นจะเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มั่นใจว่าบริษัทมีการพัฒนาที่ยั่งยืน อันจะส่งผลดีกลับมาสู่บริษัทในการสร้างมูลค่าองค์กร ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว(Integrated Reporting Framework, 2013)

ในประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตลาดทุนไทยให้เป็นตลาดทุนที่ยั่งยืนตามกรอบแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายให้ตลาดทุนไทยเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของทุกภาคส่วนในตลาดทุน สำนักงาน ก.ล.ต. ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจเพื่อความยั่งยืนโดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือเรียกรวมว่า ESG(Environmental, Social, and Governance) เข้าไปในกระบวนการดำเนินธุรกิจเป็นไปตาม Sustainable development goal ของสหประชาชาติ ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทจดทะเบียนก็มีการพัฒนาที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงาน ก.ล.ต. ได้เพิ่มช่องทางและอำนวยความสะดวกให้บริษัทจดทะเบียนในการเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG เพื่อสื่อสารกับผู้ใช้อินโฟर्मทุกฝ่าย โดยมีการปรับเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี หรือแบบ 56-1 One Report ที่เรียกโดยสั้นว่า One Report เพื่อให้ครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเคารพสิทธิมนุษยชน และการมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยจะมีผลบังคับตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นไป และหากบริษัทจดทะเบียนใดที่มีความพร้อมก่อนหน้านี้ก็สามารถดำเนินการ ที่เรียกว่า early adopt ใช้แบบ One Report สำหรับแบบแสดง

ข้อมูลประจำปี 2563 ที่จะนำเสนอในปี 2564 ได้ ซึ่ง One Report ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของตลาดทุนไทยในด้านการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ที่จะทำให้ผู้ลงทุนเชื่อมั่นว่าได้ลงทุนในธุรกิจที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการให้เป็นไปตาม Sustainable development goal โดยออกกฎเกณฑ์ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องมีการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ซึ่งเป็นรายงานที่จะต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแล กลยุทธ์ การดำเนินงาน แนวทางการบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ลดภาระของบริษัทจดทะเบียนในการจัดทำและนำเสนอรายงาน 2 ฉบับ คือ แบบ 56-1 และแบบ 56-2 ที่มีความซ้ำซ้อนกันให้เหลือฉบับเดียว 2) ปรับปรุงเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลในแบบ One Report เพื่อยกระดับการเปิดเผยนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายทางธุรกิจที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนธุรกิจไปสู่ความยั่งยืน ตัวอย่าง เช่น ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย เป็นประโยชน์ต่อสังคมในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น 3) ปรับปรุงการเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการให้ครบกระบวนการ จากเดิมให้เปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดี ก็ให้มีการเพิ่มในเรื่องของผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย และการทบทวนนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ) 4)เพิ่มการให้บริษัทอธิบายถึงแนวโน้มและผลกระทบด้าน ESG ที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทนอกจากการอธิบายผลการดำเนินงานโดยการพิจารณาจากการวิเคราะห์ทางการเงินเพียงอย่างเดียว โดยข้อดีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการในที่นี้ ในแง่ของกิจการ คือ ทำให้กิจการสามารถสร้างความเชื่อมั่นจากผู้ลงทุนได้มากขึ้น เนื่องจากทำให้ผู้ลงทุนเชื่อมั่นว่าได้ลงทุนในธุรกิจที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทในระยะยาว อันเป็นผลดีที่จะทำให้กิจการทราบทิศทางดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ควรจะทำในอนาคตต่อไป ส่วนในแง่ของผู้ใช้ข้อมูล คือ ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลซึ่งก็คือผู้ลงทุนได้รับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปตามความเป็นจริงที่จะเป็นตัวสะท้อนถึงแนวโน้มและทิศทางดำเนินงานอย่างยั่งยืนของบริษัทได้ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของผู้ลงทุนให้เป็นไปอย่างง่ายยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ อาจยังมีข้อเสียในแง่การปรับตัวตามไม่ทันของบริษัทต่างๆ ในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากถือเป็นกฎเกณฑ์และข้อบังคับใหม่สำหรับบริษัทในการเปิดเผย เพราะการประกาศ

ใช้กฎหมายการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยเกิดขึ้นได้เพียงไม่นาน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564)

จากการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่ใช้การให้คะแนนตามประเภทการเปิดเผยข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการเปิดเผยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข เป็นตัวชี้วัดของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงานแบบบูรณาการ (Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; Huafang and Jianguo, 2007; Kiliç and Kuzey, 2018) อย่างไรก็ตามการศึกษาในอดีตบางส่วนใช้การนับจำนวนคำเป็นตัวชี้วัดของการรายงานแบบบูรณาการ (Suttipun and Bomlai, 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี ปมไฉ่, 2560)

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกใช้การให้คะแนนตามประเภทการเปิดเผยข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการเปิดเผยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข เป็นตัวชี้วัดของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่นิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายและสามารถสะท้อนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงานแบบบูรณาการได้ดีกว่า เพราะเป็นการวัดและนับจากสิ่งที่บริษัทได้ปฏิบัติจริง ซึ่งต่างจากวิธีการนับคำที่อาจไม่สะท้อนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงานแบบบูรณาการได้โดยแท้จริง เนื่องจากหากบริษัทใดที่เปิดเผยข้อมูลโดยใช้จำนวนคำในรายงานมากกว่าบริษัทที่ใช้จำนวนคำในการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่านั้น ก็ไม่สามารถชี้วัดได้ว่าบริษัทที่ใช้จำนวนคำในการเปิดเผยมากกว่าจะมีการลงมือทำกิจกรรมจริงมากกว่าบริษัทที่ใช้จำนวนคำในการเปิดเผยน้อยกว่า โดยตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่การศึกษาครั้งนี้ใช้ได้อ้างอิงเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลจากคู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี/รายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) ที่ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้เป็นผู้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้นต่ตามที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2563)

2.2 ลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ท่ามกลางการขับเคลื่อนขององค์กรในหลายภาคส่วนนั้น กลไกกลางของประเทศไทยอันสำคัญที่ดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ กพย. โดยคณะกรรมการนี้ถูกตั้งขึ้นมาหลังจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development: UNCSD) ในปี พ.ศ. 2556 ในขณะที่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดำรงตำแหน่ง คณะกรรมการดังกล่าวก็ได้ยุติบทบาทไป

ชั่วคราวอันเนื่องมาจากความวุ่นวายทางการเมือง และได้กลับมาดำเนินการอีกครั้งหลังจาก นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เดินทางไปประชุมสมัชชาสหประชาชาติในเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 และรับรองวาระการพัฒนา 2030 โดยครั้งนี้ กพย. ได้ถูกตั้งขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 นอกจากนี้ในการประชุมครั้งที่ 1/2559 และ 1/2561 ที่ประชุม กพย. ได้มีมติเพิ่มองค์ประกอบของ กพย. โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ 4 คณะ ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 4) อนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยแต่ละคณะกรรมการก็จะมีองค์ประกอบของตนเอง และมีเลขานุการหลัก คือ สศช. และในบางคณะกรรมการก็จะมีเลขานุการร่วม เช่น ในคณะอนุกรรมการคณะที่ 3 ว่าด้วยการติดตามและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน มีสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นเลขานุการร่วม ส่วนคณะอนุกรรมการคณะที่ 4 ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ มีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเลขานุการร่วม เป็นต้น (ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563)

คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งในบริบทการศึกษาครั้งนี้ หมายรวมถึง คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร โดยข้อดีของการมีคณะกรรมการชุดนี้ คือ จะสามารถช่วยผลักดันและส่งเสริมการดำเนินงานอย่างยั่งยืนขององค์กรทั้งในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้บรรลุประสิทธิผลที่ตั้งเป้าหมายไว้ (ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563)

จากการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่ ลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมใช้ตัวชี้วัดแยกตามลักษณะได้ดังนี้ คือ 1) ขนาดคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้ตัวชี้วัด คือ จำนวนคณะกรรมการ (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี บ่มไฉ่, 2560) 2) สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง ใช้ตัวชี้วัดคือสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Buitendag et al., 2017; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020) 3) ความถี่การประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้ตัวชี้วัด คือ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการในแต่ละปี (Omran et al., 2021; Habtoor and Ahmad, 2017; Hasibuan and Auliya, 2019; Bello et al., 2019) 4) สัดส่วนกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

อิสระ ใช้ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Suttipun and Bomlai, 2019; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี บ่มไต้, 2560; Huafang and Jianguo, 2007) 5) การควบตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ ใช้ตัวชี้วัด คือ การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; อัญชลี บ่มไต้, 2560; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007)

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกใช้ตัวชี้วัดแยกตามลักษณะคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ 1) ขนาดคณะกรรมการ ใช้ตัวชี้วัด คือ จำนวนคณะกรรมการ 2) สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง ใช้ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมด 3) ความถี่การเข้าประชุมของคณะกรรมการ ใช้ตัวชี้วัดคือ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการในแต่ละปี 4) สัดส่วนกรรมการอิสระ ใช้ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด 5) การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ใช้ตัวชี้วัด คือ การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่นิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายและสามารถสะท้อนลักษณะคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแต่ละตัวได้ชัดเจนที่สุด

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต แนวคิดทฤษฎีที่นำมาเพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีหลากหลายทฤษฎี ได้แก่ Agency Theory (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007) เป็นทฤษฎีที่อธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดจากบุคคลสองฝ่ายโดยที่บุคคลฝ่ายหนึ่ง คือ ตัวการ (Principal) ซึ่งในบริบทนี้หมายถึงผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นผู้ยินยอมที่จะมอบสิทธิในการจัดการให้แก่ ตัวแทน (Agency) ซึ่งหมายถึงฝ่ายบริหารในการทำหน้าที่บริหารเพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลประโยชน์สูงสุด ซึ่งการดำเนินงานและการตัดสินใจต่างๆ ของฝ่ายบริหารนั้น ผู้ถือหุ้นไม่สามารถล่วงรู้ได้ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารโดยนำกลไกการกำกับดูแลกิจการมาใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหาร Signalling Theory (Buitendag et al., 2017; Chouaibi et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Huafang and Jianguo, 2007) เป็น

ทฤษฎีที่อธิบายถึงพฤติกรรมระหว่างฝ่ายผู้ส่งสัญญาณกับฝ่ายผู้รับสัญญาณ ซึ่งกล่าวว่าผู้รับสัญญาณจะสามารถรับรู้และประเมินสถานการณ์ได้จากสารที่ผู้ส่งสัญญาณสื่อสารออกมา ทำให้ผู้รับสัญญาณสามารถวิเคราะห์และคาดการณ์ความตั้งใจ หรือเจตนาที่ผู้ส่งสัญญาณจะกระทำได้ Legitimacy Theory (Suttipun and Bomlai, 2019; Chouaibi et al., 2021; Erin and Adegboye., 2020; อัญชลี บ่มไโล่, 2560) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าหากบริษัทได้ทำสิ่งที่ดีและมอบคุณค่าแก่สังคม บริษัทจะได้รับการยอมรับจากสังคม และส่งผลต่อความยั่งยืนของบริษัทในระยะยาว stakeholder theory (Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี บ่มไโล่, 2560) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าบริษัทควรที่จะต้องประเมินและวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัททั้งหมด และตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นด้วยจริยธรรม ซึ่งจะทำให้บริษัทสามารถสร้างกำไร อันจะก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพโดยแท้จริง Resource dependence theory (Marrone, 2020) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าทรัพยากรไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกล้วนมีความสำคัญและส่งผลต่อองค์การ เนื่องจากสามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรทั้งในแง่การบริหารจัดการองค์การด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการดำเนินธุรกิจ ทั้งที่การศึกษาในครั้งนี้เลือกใช้ Agency Theory เนื่องจากการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่เลือกใช้ทฤษฎีนี้ในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดีและตรงประเด็นที่สุด

ทฤษฎีความชอบธรรมหรือทฤษฎีชอบด้วยกฎหมาย (Legitimacy Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าสังคมเปรียบเสมือนผู้ออกใบอนุญาตชั่วคราวให้กับบริษัท หากการดำเนินธุรกิจของบริษัทนั้นเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมโดยรวมสังคมจึงจะออกใบอนุญาตชั่วคราวให้ บริษัทจึงดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองและสร้างความมั่นใจให้สังคมรับรู้ว่าการดำเนินงานของบริษัทถูกต้องตามกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานที่สังคมกำหนดไว้ อันจะทำให้บริษัทได้สิ่งตอบแทนกลับมาในแง่ของการได้รับการสนับสนุนและการตอบรับในเชิงบวกจากสังคม แต่อย่างไรก็ตามใบอนุญาตก็ย่อมถูกเพิกถอนได้ทุกเมื่อหากบริษัทไม่ตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคม จะส่งผลนำไปสู่การเลิกให้การสนับสนุนของสังคมหรือจำกัดสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บริษัทจะให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจภายใต้ความถูกต้องของกฎหมายและขอบเขตที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อจะเป็นการให้คำมั่นและสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าบริษัทจะสามารถดำรงอยู่รอดได้ต่อไป ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้สังคมนั้นได้รับรู้ถึงการดำเนินงานของบริษัทและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (อนันตชัย ยูระประณม, 2550)

ดังนั้น ทฤษฎีความชอบธรรมหรือทฤษฎีชอบด้วยกฎหมายจึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากหากบริษัท (ที่ซึ่งในที่นี้คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ของบริษัทเป็นผู้ควบคุมดูแลการดำเนินงานด้านการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม) นั้น ต้องการให้สังคมยอมรับและตอบสนองต่อบริษัทในเชิงบวก คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทย่อมต้องการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงความรับผิดชอบของบริษัทที่มีต่อสังคม ดังนั้นคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ซึ่งเป็นกลไกหลักที่มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจึงย่อมมีเจตนาที่ต้องการจะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสู่สังคมและผู้ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เนื่องจากหากสังคมพึงพอใจในการดำเนินงานของบริษัทที่กระทำต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นมิตร บริษัทก็ย่อมได้รับความเชื่อมั่นและแรงสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยหากบริษัทมีคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำงานอย่างชอบธรรมและโปร่งใส ย่อมส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทมีคุณภาพตามไปด้วย แต่หากคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทมีการทำงานที่ไม่ชอบธรรม หรือมีเจตนาปกปิดข้อมูล ก็อาจส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความไม่เป็นจริง บิดเบือน หรือข้อมูลไม่ครบถ้วน เป็นต้น

2.4 การทบทวนวรรณกรรม

Gul and Leung (2004) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นผู้นำของคณะกรรมการในด้านการควบคุมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ สัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญภายนอกเหนือจากคณะกรรมการภายใน และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจขององค์กร โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกงปีจำนวน 385 แห่งในปี 2539 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตัวแปรเดียว 2) การวิเคราะห์พหุตัวแปร 3) การวิเคราะห์ถดถอย ซึ่งผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการควบคุมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ สัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญภายนอกเหนือจากคณะกรรมการภายใน และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจขององค์กร โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้คือการศึกษาในครั้งนี้ใช้ตัวชี้วัดของโครงสร้างความเป็นผู้นำของคณะกรรมการเพียงแค่สองด้านคือ การควบคุมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และสัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญภายนอกเหนือจากคณะกรรมการภายในซึ่งควรเพิ่มตัวชี้วัดให้มากขึ้น

Huafang and Jianguo (2007) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อทดสอบผลกระทบของลักษณะโครงสร้างความเป็นเจ้าของคณะกรรมการ องค์กรประกอบคณะกรรมการ ต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของกิจการ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน 599 แห่ง ในปี 2545 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการเก็บ

ข้อมูลแบบทฤษฎีจากฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตัวแปรเดียว 2) การวิเคราะห์พหุตัวแปร 3) การวิเคราะห์การถดถอยแบบ OLS ซึ่งผลการศึกษพบผลกระทบเชิงบวกของการเพิ่มขึ้นของ IND ขนาดกิจการ ต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของกิจการ อย่างไรก็ตามกลับพบผลกระทบเชิงลบของการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของกิจการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) บริษัทที่นำมาใช้ในการทดสอบคิดเป็นเพียง 45.7% ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทยทั้งหมด 2) รายการการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจไม่ได้ครอบคลุมถึงบริษัทที่ถูกจ้างวานและบริษัทผู้สนับสนุนเหมือนการศึกษาที่ผ่านมา 3) การให้คะแนนรายการตรวจสอบที่ใช้วัดอาจมีข้อผิดพลาด

อัญชลี บ่มไธ (2560) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการและทดสอบอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการต่อระดับการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 150 บริษัท ระหว่างปี 2555-2558 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการเก็บข้อมูลแบบทฤษฎีจากฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) วิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ซึ่งผลการศึกษาพบอิทธิพลของขนาดคณะกรรมการ ขนาดองค์กรต่อปริมาณการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) ใช้ระยะเวลาการเก็บข้อมูล 4 ปีตั้งแต่ 2555-2558 ทำให้รูปแบบการเปิดเผยไม่มีความต่อเนื่องและอาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยด้านต่างๆ 2) รายงานประจำปีที่เปิดเผยผ่านเว็บไซต์ ก.ล.ต. และ SETSMART แสดงเฉพาะผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 3) การกำหนดตัวแปรที่ใช้มีมากเกินไปและไม่ส่งผลต่อการพยากรณ์ระดับการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ

Buitendag et al (2017) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อทดสอบอิทธิพลของลักษณะของกิจการ เช่น ขนาดกิจการ ความสามารถในการทำกำไร การสร้างกระแสเงินสด และจำนวนกรรมการ ต่อคุณภาพของการรายงานแบบบูรณาการ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้คือบริษัทจดทะเบียนใน JSE 100 แห่งในประเทศแอฟริกาใต้ ระหว่างปี 2556-2558 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามประจำปีที่ดีที่สุดที่พิมพ์โดยบริษัท Ernst & Young วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบตัวแปรตามหมวดหมู่, การใช้แบบจำลอง ANOVA และการใช้สมการการประมาณค่าทั่วไปเพื่อระบุตัวแยกประเภทที่ดีที่สุดที่จะแยกแยะระหว่างการรายงานแบบบูรณาการที่ดีกับรายงานที่พอใช้ได้ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าประเภทของอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการ ความสามารถในการทำกำไรและองค์ประกอบของคณะกรรมการล้วนมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อคุณภาพของการบูรณาการการรายงาน โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ บริษัทที่ใช้ในการทดสอบเป็นเพียงหน่วยงานที่อยู่ในหมวด EXC หรือ PTBM ของ EY Excellence in Integrated Reporting Survey ดังนั้นจึงมีการจำกัดประเภท

อุตสาหกรรมเหลือแค่ 3 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ อุตสาหกรรมชุดเจาะ และ อุตสาหกรรมการเงิน นอกจากนี้ยังมีการจำกัดจำนวนกิจการใช้ในตัวอย่างอีกสองหมวดหมู่ (หน่วยงานที่อยู่ในค่าเฉลี่ยและอยู่ในระดับดี)

Habtoor and Ahmad (2017) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้ 1) เพื่อสำรวจระดับและลักษณะของการเปิดเผยความเสี่ยงของบริษัทในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการคณะกรรมการพิเศษต่อการเปิดเผยความเสี่ยงของบริษัทในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินทั้งหมด (307 บริษัท) ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซาอุดีอาระเบีย (ตาดาวูล) ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2554 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีของบริษัท วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์พหุตัวแปร ซึ่งผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระ เพอร์เซ็นต์สมาชิกราชวงศ์ในคณะกรรมการ ความถี่การประชุมของคณะกรรมการ ขนาดของบริษัทและการเปิดเผยความเสี่ยงของบริษัท อย่างไรก็ตามพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่าง สัดส่วนกรรมการบริหารในคณะกรรมการและการเปิดเผยความเสี่ยงของบริษัท โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) รายงานประจำปีไม่ใช่แหล่งข้อมูลเดียวของการเปิดเผยความเสี่ยง โดยแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่ รายงานชั่วคราวและเว็บไซต์ เป็นต้น 2) วิธีต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการเปิดเผยความเสี่ยงมีความเฉพาะตัว 3) ต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมถึงการรายงานความเสี่ยงเพื่อตรวจสอบอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการ เช่น คณะกรรมการชุดย่อยและโครงสร้างความเป็นเจ้าของ

Kiliç and Kuzey (2018) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อทดสอบขอบเขตและปริมาณการเปิดเผยเกี่ยวกับสิ่งที่บริษัทสื่อต่อผู้ใช้รายงานว่าจะทำรายงานแบบบูรณาการในอนาคต โดยศึกษาจากตัวอย่างรายงานแบบบูรณาการที่มีให้เห็นก่อนหน้าและเพื่อตรวจสอบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเปิดเผยดังกล่าว โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้คือบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทด้านการเงิน 55 แห่ง ที่จัดทำรายงานแบบบูรณาการที่มีข้อมูลอยู่ใน Integrated Reporting Examples Database ในปี 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิจากฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์พหุตัวแปร 3) การวิเคราะห์การถดถอยกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน ซึ่งผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดกิจการ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง และการเปิดเผยรายงานแบบบูรณาการ นอกจากนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร ประเภทอุตสาหกรรม ขนาดคณะกรรมการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ และการเปิดเผยรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มีจำนวนค่อนข้างน้อยเกิดเนื่องจากปัญหาในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำกัด 2) ข้อมูลที่นำมาศึกษานำมาจากประเทศแอฟริกาใต้เพียงประเทศเดียว เนื่องจากแอฟริกาเป็นเพียงประเทศเดียวที่มีการบังคับใช้การรายงานแบบบูรณาการ

Bello et al (2019) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อตรวจสอบว่าสภาพคล่องขนาดของบริษัท จำนวนของคณะกรรมการ และจำนวนการประชุม มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทประกันภัย 9 แห่งที่จดทะเบียนในไนจีเรีย การศึกษาใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) การทดสอบความเป็นการกระจายแบบปกติ 3) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ 4) การวิเคราะห์ความแปรปรวน 5) การวิเคราะห์ถดถอย 6) การวิเคราะห์ถดถอยแบบ OLS ซึ่งผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างจำนวนคณะกรรมการ จำนวนครั้งการประชุม และการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงของบริษัทประกันภัยที่จดทะเบียนในไนจีเรีย โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้คือการเข้าถึงข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน และการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท

Hasibuan and Auliya (2019) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการและการเปิดเผยความเสี่ยง 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการและการเปิดเผยความเสี่ยง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการเปิดเผยความเสี่ยง โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัททางการเงิน 39 แห่ง ในกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (IDX) ช่วงปี 2558 – 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ซึ่งผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการและการเปิดเผยความเสี่ยง เนื่องจากจะมีการปรึกษาเกี่ยวกับความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบและการเปิดเผยความเสี่ยง โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชากร/กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กและเป็นเพียงบริษัทที่มีการทำกำไรที่ดีในปีที่ผ่านมา

Suttipun and Bomlai (2019) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) เพื่อตรวจสอบขอบเขตและระดับของการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2555-2558 2) เพื่อทดสอบความแตกต่างในระดับการรายงานแบบบูรณาการในช่วงเวลาที่ศึกษา 3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและระดับการรายงานแบบบูรณาการโดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 150 แห่ง ในประเทศไทยระหว่างปี 2555-2558 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีของบริษัท วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อหาขนาด รูปแบบ และระดับการรายงานแบบบูรณาการ 2) การทดสอบความแตกต่างในระดับของการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่สุ่มตัวอย่างในช่วงที่ทำการศึกษา (t-test analysis) 3) ใช้การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ

และระดับการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปี ซึ่งผลการศึกษพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างระดับการรายงานแบบบูรณาการและบริษัทที่เป็นเจ้าของสถาบัน ขนาดคณะกรรมการและบริษัทที่ได้รับรางวัล CSR อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างระดับของการรายงานแบบบูรณาการและบริษัทที่ครอบครัวยุโรปเป็นเจ้าของบริษัทที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ สัดส่วนของสมาชิกคณะกรรมการอิสระหรือการคว่ำบาตรแห่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) ใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปีเพียงแหล่งเดียว แม้ว่าบริษัทจะมีช่องทางในการให้ข้อมูลมากกว่านี้ เช่นเว็บไซต์ รายงานแบบสแตนด์อโลน และจดหมายขององค์กร เป็นต้น 2) ระยะเวลาสี่ปีที่ศึกษาอาจถือว่าสั้นเกินไปซึ่งโดยทั่วไปจะใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณห้าถึงสิบปี 3) การศึกษาใช้ตัวชี้วัดการกำกับดูแลกิจการเพียง 6 ตัว ในด้านโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการ

Vitolla et al (2019) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อทดสอบอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการต่อคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการโดยใช้ทฤษฎีตัวแทนในการอธิบาย โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทต่างชาติ 134 แห่ง ที่นำการทำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการเก็บข้อมูลแบบทุดิยภูมิจากเว็บไซต์ IIRC วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ 3) การวิเคราะห์พื้นฐาน 4) การวิเคราะห์ความคงทนของวิธี (Robustness analysis) ซึ่งผลการศึกษพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดคณะกรรมการ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง ระดับกิจกรรมของคณะกรรมการ และคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) การศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้คำนึงถึงกลไกการกำกับดูแลกิจการที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ 2) วิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ได้ใช้แบบเรียงตามเวลาแต่ใช้การวิเคราะห์การถดถอยจากหลายหน่วยสำรวจ

Marrone (2020) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อให้หลักฐานเชิงประจักษ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและระดับการรายงานแบบบูรณาการโดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทต่างชาติ 139 แห่งจาก แอฟริกา อเมริกา เอเชีย ยุโรป และโอเชียเนียที่จัดทำรายงานแบบบูรณาการภายใต้กรอบการดำเนินงานของ International Integrated Reporting Council (IIRC) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ การเก็บข้อมูลแบบทุดิยภูมิจากเว็บไซต์ IIRC วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ทำให้ได้มาซึ่งผลการศึกษพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดคณะกรรมการ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง และระดับการรายงานแบบบูรณาการภายใต้กรอบการดำเนินงานของ International Integrated Reporting Council (IIRC) อย่างไรก็ตามกลับพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการคว่ำบาตรแห่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และระดับการรายงานแบบบูรณาการ นอกจากนี้ยังไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยอายุของกรรมการ และระดับการรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) ความไม่เป็นกลาง

ของการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การเลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยจากหลายหน่วยสำรวจ ทั้งที่ควรใช้การวิเคราะห์การถดถอยข้อมูลแบบเรียงตามเวลา

Cooray et al (2020) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ ทุกบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โคลอมโบประเทศศรีลังกา ระหว่างปี 2557 – 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลแบบทฤษฎีจากรายงานแบบบูรณาการของบริษัท วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ 3) การติดตามบันทึกข้อมูลของหน่วยสำรวจหลายหน่วยติดต่อกันไปหลายปี ซึ่งผลการศึกษา พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดคณะกรรมการ การเข้าประชุมของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) ใช้ตัวชี้วัดการกำกับดูแลกิจการเพียง 6 ด้าน 2) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากทั้งบริษัทด้านการเงินและไม่ใช่ด้านการเงินที่ซึ่งบริษัททั้ง 2 แบบนี้มีลักษณะการกำกับดูแลกิจการและวิธีปฏิบัติกรรายงานที่แตกต่างกัน 3) ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาน้อยเกินไปเป็นผลจากตลาดจดทะเบียนในประเทศศรีลังกา ที่ไม่ได้มีขนาดใหญ่มาก

Erin and Adegboye (2020) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะกิจการต่อคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการของบริษัท Top100 ในแอฟริกาใต้ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทจดทะเบียนใน Johannesburg Stock Exchange (JSE) 100 แห่ง ระหว่างปี 2553 – 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการเก็บข้อมูลแบบทฤษฎีจากรายงานข้อมูลออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา 2) การวิเคราะห์โพธิบทแบบเรียงลำดับถดถอย 3) การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ซึ่งผลการศึกษาพบผลกระทบเชิงบวกของคุณลักษณะกิจการคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ คุณลักษณะคณะกรรมการ ประกอบด้วย ขนาดคณะกรรมการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ คณะกรรมการเพศหญิง ประสบการณ์คณะกรรมการ ต่อคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ การศึกษาในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างน้อยเป็นผลมาจากข้อจำกัดเฉพาะประเทศ

Chouaibi et al (2021) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการและคุณภาพการรายงานแบบบูรณาการในบริษัทต่างประเทศ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทจดทะเบียนในยุโรป 253 แห่ง ระหว่างปี 2553 - 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลแบบทฤษฎีจาก Thomson Reuters database (ASSET4) และจากรายงานประจำปี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) การวิเคราะห์การถดถอย 2) สถิติเชิงพรรณนา 3) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ 4) การเลือกผลลัพธ์แบบคงที่หรือแบบสุ่ม ซึ่งผลการศึกษา พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างจำนวนคณะกรรมการ การไม่ควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง ความเป็นอิสระของกรรมการ และคุณภาพการรายงาน

แบบบูรณาการโดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่เลือกนำมาใช้นำมาจากบริษัทในประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้น 2) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากบริษัทที่จัดทำข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น บริษัทที่จัดทำข้อมูลโดยใช้ภาษาอื่นไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

Omran et al (2021) วัตถุประสงค์การศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาอิทธิพลของลักษณะคณะกรรมการต่อการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่ใช้ คือ บริษัทจดทะเบียนในAustralian Securities Exchange (ASX50) สูงสุด 50 อันดับ ระหว่างปี 2557-2560 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การเก็บข้อมูลแบบทฤษฎี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติเชิงพรรณนา 2) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ 3) การวิเคราะห์การถดถอย ซึ่งผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดกิจการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ และการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ แต่อย่างไรก็ตามกลับพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างความสามารถในการทำกำไร จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการ โอกาสการเติบโตของบริษัท และการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ นอกจากนี้ยังไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคณะกรรมการ สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง และการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการ โดยข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้คือใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเพียง 50 บริษัทในช่วงระยะเวลา 3 ปี ซึ่งอาจจะน้อยเกินไป

2.5 การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา

ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างขนาดของคณะกรรมการ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ (Suttipun and Bomlai, 2019; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye., 2020; อัญชลี บ่มไฉ่, 2560; Bello et al., 2019) พบว่าการมีจำนวนคณะกรรมการที่มากขึ้นจะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการจัดการและการควบคุมด้านต่างๆ ภายในองค์กรสูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากจำนวนคณะกรรมการที่มีมากเปรียบเสมือนการระดมความรู้และคลังปัญญาของบริษัท ซึ่งจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อคิดเห็นระหว่างกันภายในองค์กร โดยกรรมการแต่ละคนจะมีทักษะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไป จึงทำให้บริษัทที่ซึ่งมีจำนวนคณะกรรมการที่มากย่อมมีศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพที่มากขึ้นตามไปด้วย โดยพบว่าองค์กรที่มีจำนวนของคณะกรรมการมากกว่ามีการเปิดเผยข้อมูลโดยตอบสนองต่อกรอบการดำเนินงานของ International Integrated Reporting Council (IIRC) ได้ดีกว่า (Marrone, 2020) แต่อย่างไรก็ตาม Omran et al. (2021) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากไม่ว่าจำนวนคณะกรรมการจะมีมากหรือน้อยแค่

ไหนก็ไม่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลเพราะการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทนั้นต้องเป็นไปตามบรรทัดฐานและกฎระเบียบตามบริบทของแต่ละประเทศที่กำหนดไว้อยู่แล้ว ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

H1: ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสัดส่วนกรรมการเพศหญิงและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ (Buitendag et al., 2017; Chouaibi et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye., 2020) พบว่าการมีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงที่มากขึ้นจะส่งผลในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการและการควบคุมด้านต่างๆ ภายในองค์กรสูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากโดยลักษณะพื้นฐานเพศหญิงจะมีความขยันและละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าเพศชาย คณะกรรมการเพศหญิงจึงมีโอกาที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และส่งเสริมการนำความรู้ความเข้าใจมาสู่องค์กรได้มากขึ้น ส่งผลให้คณะกรรมการเพศหญิงมีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากกว่าคณะกรรมการเพศชาย โดยพบว่าองค์กรที่มีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมากกว่ามีการเปิดเผยข้อมูลโดยตอบสนองต่อกรอบการดำเนินงานของ IIRC ได้ดีกว่า (Marrone, 2020) แต่อย่างไรก็ตาม Omran et al. (2021) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากพบว่าไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการเพศหญิงหรือเพศชายก็ไม่มี ความแตกต่างกันหรือส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยความแตกต่างระหว่างคณะกรรมการเพศชายและคณะกรรมการเพศหญิงนั้นจะแสดงออกให้เห็นเด่นชัดด้านกริยาและวาจามากกว่าหรือเรียกโดยรวมว่าด้านที่ไม่ปรากฏเด่นชัดเป็นลายลักษณ์อักษรมากกว่าด้านที่ปรากฏเด่นชัดเป็นลายลักษณ์อักษร จึงส่งผลให้การมีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงที่เพิ่มมากขึ้นมิได้ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H2: สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ (Cooray et al., 2020; Hasibuan and Auliya, 2019; Bello et al., 2019) พบว่าจำนวน

ครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการที่มากขึ้นส่งผลต่อศักยภาพการดำเนินงานและความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เนื่องจากการประชุมในแต่ละครั้งจะสามารถส่งเสริมและกำหนดเป้าหมายให้คณะกรรมการแต่ละคนได้รู้ถึงทิศทางการดำเนินงานที่ควรจะต้องปฏิบัติต่อไป และเป็นตัวช่วยส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากและโปร่งใสมากขึ้นตามไปด้วย โดยพบว่าบริษัทในซาอุดีอาระเบียที่มีจำนวนครั้งในการเข้าประชุมของคณะกรรมการที่สูงกว่าสามารถบรรลุข้อกำหนดของ Saudi Corporate Governance Regulations (SCGRs) ได้เป็นที่น่าพอใจมากกว่าบริษัทที่มีจำนวนครั้งในการเข้าประชุมของคณะกรรมการที่น้อยกว่า (Habtoor and Ahmad, 2017) นอกจากนี้ Hasibuan and Auliya (2019) ยังสนับสนุนว่าจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลเนื่องจากจำนวนครั้งในการประชุมที่มากขึ้นจะเป็นตัวช่วยในการหาหรือถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามก็ตามกลับพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างจำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ Omran et al. (2021) พบว่าการประชุมของคณะกรรมการเป็นกิจกรรมที่ถือปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวันทั่วไปที่ซึ่งแทบจะไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรืออภิปรายสิ่งใหม่ๆ มากนัก อีกทั้งถือเป็นการสิ้นเปลืองเวลาที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการบริหาร และเนื่องจากจำนวนครั้งของการประชุมที่มากเกินไปส่งผลให้เกิดต้นทุนในด้านต่างๆ ที่สูงขึ้น เช่น ค่าเดินทาง ค่าอาหารเลี้ยงรับรอง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับกิจกรรมการประชุม เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาของผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H3: จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการอิสระและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ Omran et al. (2021) เนื่องจากคณะกรรมการอิสระจะคำนึงถึงชื่อเสียงของตนจึงมีความสนใจที่จะเปิดเผยรายงานโดยแสดงออกผ่านการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ในขณะที่เดียวกัน พบว่าคณะกรรมการอิสระมีอำนาจในการโน้มน้าวให้คณะกรรมการบริษัทเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อผู้มีส่วนได้เสียได้ และพบว่าคณะกรรมการอิสระมิได้มีความกังวลเกี่ยวกับข้อมูลด้านผลการดำเนินงานทางการเงิน หรือข้อมูลแง่ต่างๆ ที่ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้างพึงพอใจ ในขณะที่คณะกรรมการบริษัทจะมีความกังวลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในและโอกาสในอนาคตของบริษัท และจะมีการคำนึงถึงผลของการเปิดเผยข้อมูลทางด้านบัญชีต่อผู้ใช้ข้อมูลมากกว่าคณะกรรมการอิสระ ดังนั้นจึงส่งผลให้บริษัทที่มีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมากกว่ามีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการมากกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระน้อยกว่านั่นเอง แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาของ Suttipun

and Bomlai (2019) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการอิสระและการเปิดเผยข้อมูล ในรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมในการศึกษาวิจัยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนานั้น ไม่ได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท จึงเป็นเหตุให้อิทธิพลของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมิได้ส่งผลใดๆต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยสมัครใจของบริษัท ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H4: สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่

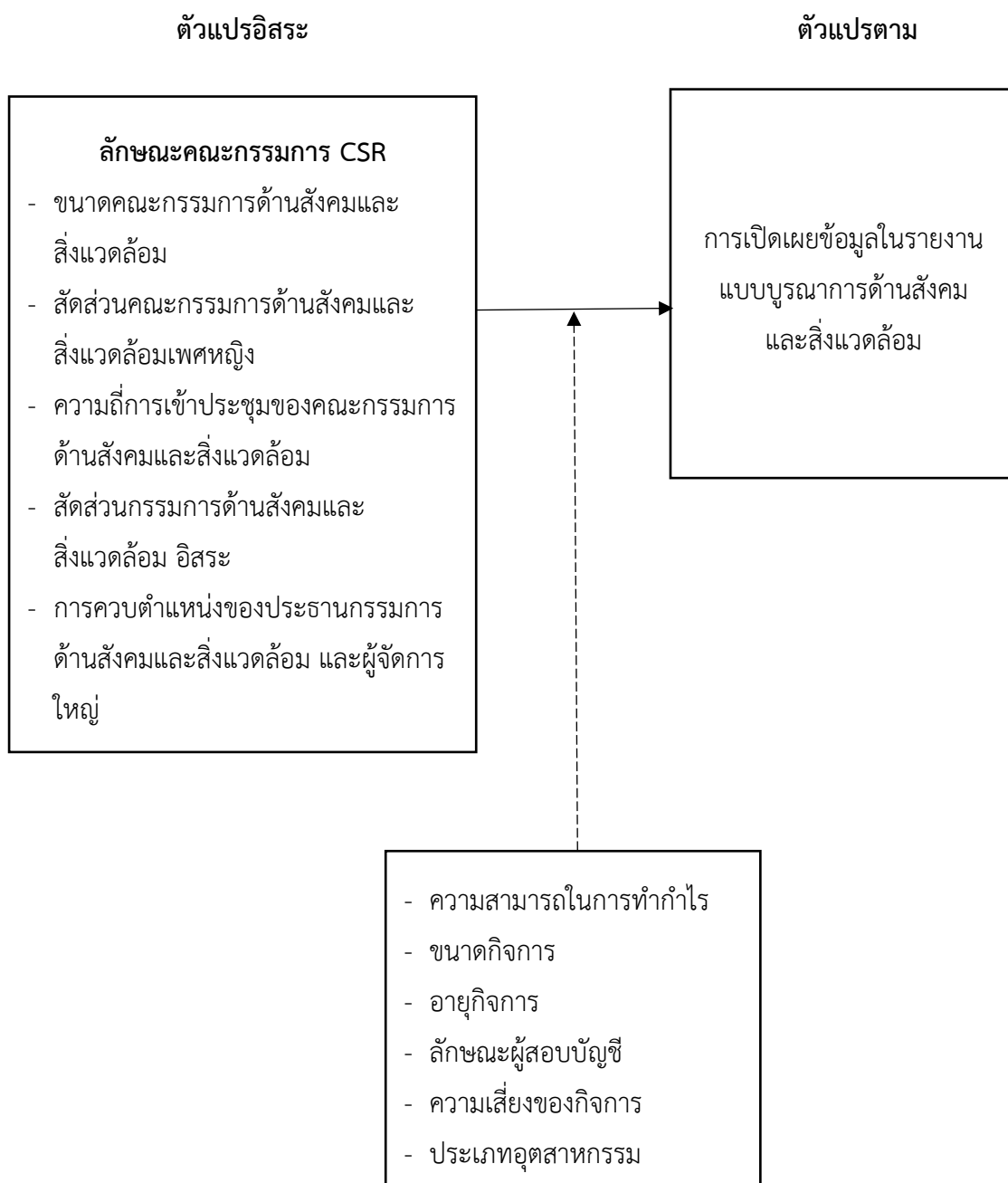
จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ Marrone (2020) พบว่าการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ อาจก่อให้เกิดการขาดการควบคุมและตรวจสอบได้ ส่งผลให้คุณภาพของการรายงานมีแนวโน้มที่แยลง โดยพบว่าบริษัทที่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูล โดยตอบสนองต่อกรอบการดำเนินงานของ IIRC ได้น้อยกว่าบริษัทที่ไม่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาของ Suttipun and Bomlai (2019) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมในการศึกษาวิจัยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนานั้นไม่ได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท จึงเป็นเหตุให้อิทธิพลของการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มิได้ส่งผลใดๆ ต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยสมัครใจของบริษัท ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H5: การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

2.6 กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4 และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100 (ภาคผนวก ก) เนื่องจากบริษัท SET 100 สามารถเป็นตัวแทนที่ดีที่เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาคั้งนี้ เพราะบริษัทในประเทศไทยนั้น บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย 100 อันดับแรก มีแนวโน้มในการปรับตัวในการเปลี่ยนไปใช้รายงานแบบบูรณาการได้เร็วกว่าบริษัทที่ไม่ได้อยู่ใน 100 อันดับแรก แต่การศึกษาคั้งนี้จะไม่รวม (1) บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2564 (2) บริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินและข้อมูลตามแบบ 56-1 ที่ไม่สมบูรณ์ และ (3) บริษัทที่วันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี

ตาราง 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อุตสาหกรรม	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	10	11.11
2. ธุรกิจการเงิน	13	14.44
3. สินค้าอุตสาหกรรม	2	2.22
4. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	16	17.78
5. ทรัพยากร	21	23.33
6. บริการ	21	23.33
7. เทคโนโลยี	7	7.78
รวม	90	100

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบเก็บข้อมูล ซึ่งได้ประยุกต์มาจากบทความวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and

Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; Habtoor and Ahmad, 2017; Hasibuan and Auliya, 2019; Bello et al., 2019; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007) โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ.2564 เนื่องจากระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 4 ปีนั้นเป็นระยะเวลาที่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการได้อย่างสมมาตรหรือ ก็คือ ระหว่าง 2 ปีก่อนที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกจะนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 และ พ.ศ.2562) และ 2 ปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้เริ่มมีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 และ พ.ศ.2564) (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564)

การศึกษาครั้งนี้จะเก็บข้อมูลในรายงานประจำปีจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลการเปิดเผยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจากรายงานความยั่งยืนของบริษัท ซึ่งจะรวมอยู่ในรายงานประจำปี ดังนั้นการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงมีความเหมาะสม และมีความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลมากที่สุด ช่วงเวลาที่เก็บ คือ ช่วงปี พ.ศ.2561 ถึง ปี พ.ศ.2564 (สรุปแบบเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ถูกนำเสนอในภาคผนวก ข)

3.3 วิธีการวัดค่าตัวแปร

การศึกษาครั้งนี้มีการจำแนกตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม โดยตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ขนาดคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม วัดค่าตัวแปรมาจาก จำนวนคณะกรรมการ (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี บ่มไต้, 2560) 2) สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง วัดค่าตัวแปรมาจาก สัดส่วนคณะกรรมการหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Buitendag et al., 2017; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Kiliç and Kuzey, 2018; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020) 3) ความถี่การประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม วัดค่าตัวแปรมาจาก จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการในแต่ละปี (Omran et al., 2021; Habtoor and Ahmad, 2017; Hasibuan and Auliya, 2019; Bello et al., 2019) 4) สัดส่วนกรรมการอิสระด้านสังคมและ

สิ่งแวดล้อม วัดค่าตัวแปรมาจากสัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Suttipun and Bomlai, 2019; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye, 2020; อัญชลี ปมไฉ่, 2560; Huafang and Jianguo, 2007) 5)การควบตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ วัดค่าตัวแปรมาจาก การควบตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ (Buitendag et al., 2017; Suttipun and Bomlai, 2019; Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; อัญชลี ปมไฉ่, 2560; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007) ซึ่งเหตุผลที่การศึกษาในครั้งนี้เลือกใช้ตัวชี้วัดของลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเนื่องจากเป็นที่นิยมใช้ในการศึกษาในอดีตมากที่สุด ส่วนตัวแปรตาม คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม วัดค่าตัวแปรมาจากการให้คะแนนตามด้านการเปิดเผยข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยแบ่งออกเป็นด้านการเปิดเผยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข (Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Erin and Adegboye., 2020; Huafang and Jianguo, 2007; Kiliç and Kuzey, 2018) เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่นิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายและสามารถสะท้อนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการรายงานแบบบูรณาการได้ดีกว่า เพราะเป็นการวัดและนับจากสิ่งที่บริษัทได้ปฏิบัติจริง โดยตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ศึกษาครั้งนี้ใช้ได้อ้างอิงเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลจากคู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี/รายงานประจำปี (แบบ 56-1 One Report) ที่ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้เป็นผู้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมขั้นต่ำตามที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2563) (ภาคผนวก ค) โดยหากบริษัทได้มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการสอดคล้องตรงตามเกณฑ์คะแนนที่กำหนดไว้ยิ่งมาก ก็จะได้คะแนนสูงมากตามไปด้วย โดยคะแนนรวมที่แต่ละบริษัทได้สูงสุดจะไม่เกิน 42 คะแนน อาทิเช่น หากบริษัทได้มีการเปิดเผยข้อมูลเป้าหมายด้านการจัดการพลังงานบริษัทก็จะได้ 1 คะแนน แต่หากบริษัทได้มีการเปิดเผยเชิงลึกมากขึ้นไปอีกเป็นตัวเลขให้เห็นเด่นชัดว่าได้มีการจัดการดำเนินการเกี่ยวกับด้านพลังงานไปทั้งสิ้นก็หน่วยก็จะได้เพิ่มอีก 1 คะแนน รวมเป็น 2 คะแนน เป็นต้น นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวแปรควบคุมจำนวน 6 ตัวแปร คือ 1)ความสามารถในการทำกำไร วัดค่าตัวแปรมาจาก อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ (Marrone, 2020; Cooray et al., 2020; Vitolla et al., 2019) 2)ขนาดกิจการ วัดค่าตัวแปรมาจาก ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมของกิจการ (Cooray et al., 2020; Chouaibi et al., 2021; Omran et al., 2021; Vitolla et al., 2019; Habtoor and Ahmad, 2017) 3) อายุกิจการ วัดค่าตัวแปรมาจาก อายุของกิจการนับตั้งแต่ปีที่ก่อตั้งจนถึงปีที่เก็บข้อมูล (Marrone, 2020; Vitolla et al., 2019) 4)ลักษณะผู้สอบบัญชี วัด

ค่าตัวแปรมาจาก ตัวเลขสมมติโดยบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big4=1 และ บริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Non-Big4=0 (Chouaibi et al., 2021; Erin and Adegboye, 2020; Gul and Leung, 2004; Huafang and Jianguo, 2007) 5)ความเสี่ยงของกิจการ วัดค่าตัวแปรมาจาก อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Erin and Adegboye, 2020; Habtoor and Ahmad, 2017; Huafang and Jianguo, 2007) 6)ประเภทอุตสาหกรรม วัดค่าตัวแปรมาจาก ตัวเลขสมมติโดยบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง (อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมทรัพยากร) = 1 และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมเทคโนโลยี) = 0 (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) สรุปการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ในตารางที่ 3.2

ตาราง 3.2 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	คำย่อ	วิธีการวัดค่าตัวแปร
การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ	IRQ	การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2563)
ขนาดคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	BSIZE	จำนวนคณะกรรมการ(จำนวนคน) (Buitendag et al., 2017)
สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง	WOMEN	สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมด(ร้อยละ) (Marrone, 2020)
ความถี่การประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	BMEET	จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการในแต่ละปี(ครั้ง) (Omran et al., 2021)
สัดส่วนกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	BINDP	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการทั้งหมด(ร้อยละ) (Suttipun and Bomlai, 2019)
การควบตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่	DUAL	ตัวเลขสมมติโดยกำหนดให้ 1 = ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน 0 = ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและ

ผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน (Chouaibi et al., 2021)

ตาราง 3.2 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	คำย่อ	วิธีการวัดค่าตัวแปร
ความสามารถในการทำกำไร	ROE	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ) (Vitolla et al., 2019)
ขนาดกิจการ	FSIZE	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมของกิจการ(ล้านบาท) (Cooray et al., 2020)
อายุกิจการ	AGE	อายุของกิจการนับตั้งแต่ปีที่ก่อตั้งจนถึงปีที่เก็บข้อมูล (ปี) (Marrone, 2020)
ลักษณะผู้สอบบัญชี	AUDIT	ตัวเลขสมมติโดยบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big4=1 และ บริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Non-Big4=0 (Erin and Adegboye, 2020)
ความเสี่ยงของกิจการ	LEV	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ) (Habtoor and Ahmad, 2017)
ประเภทอุตสาหกรรม	INDUS	ตัวเลขสมมติโดยบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง (อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมทรัพยากร) = 1 และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมเทคโนโลยี) = 0 (มัทนชัย สุทธิพันธุ์ ,2555)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์การศึกษาจำนวน 3 ข้อ คือ เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบ

ความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4 และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ และนอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้มีการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำและอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง อีกทั้งยังทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ยังมิได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้(พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) และปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) โดยใช้ Independent Sample t-test เป็นเครื่องมือในการทดสอบความแตกต่าง ตามสมการเชิงเส้น ดังนี้

$$IRQ = a + \beta_1 BSIZE + \beta_2 WOMEN + \beta_3 BMEET + \beta_4 BINDP + \beta_5 DUAL + \beta_6 ROE + \beta_7 FSIZE + \beta_8 AGE + \beta_9 AUDIT + \beta_{10} LEV + \beta_{11} INDUS + \epsilon$$

IRQ = การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

BFSIZE = ขนาดคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

WOMEN = สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง

BMEET = ความถี่การประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

BINDP = สัดส่วนกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

DUAL = การควบตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่

ROE = ความสามารถในการทำกำไร

FSIZE	=	ขนาดกิจการ
AGE	=	อายุกิจการ
AUDIT	=	ลักษณะผู้สอบบัญชี
LEV	=	ความเสี่ยงของกิจการ
INDUS	=	ประเภทอุตสาหกรรม
ϵ	=	ค่าความผิดพลาด

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และเพื่อทดสอบความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ ไม่ใช่คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4 และประการสุดท้ายเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ.2561 ถึง ปีพ.ศ.2564 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 จำนวนทั้งสิ้น 90 บริษัท ทั้ง 7 อุตสาหกรรม ด้วยการให้คะแนนเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณตามตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการโดยมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 42 คะแนน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ และนอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้มีการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำและอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง อีกทั้งยังทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ยังมิได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) และปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว(พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) โดยใช้ Independent Sample t-test เป็นเครื่องมือในการทดสอบความแตกต่าง

ในการตรวจสอบขอบเขตและระดับประสิทธิภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (ESG) ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ตารางที่ 4.1 ระบุสรุปการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในการศึกษานี้ รวมทั้งค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด จากการสำรวจทั้งสิ้น 364 ครั้ง ประสิทธิภาพเฉลี่ยของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยเท่ากับ 29.52 คะแนน (SD = 5.029) นอกจากนี้พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกจะยังมีประสิทธิภาพของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงขึ้น จากผลคะแนนเฉลี่ย 28.56 (SD = .498) ในปี 2561 เป็นคะแนนเฉลี่ย 29.07 (SD = .501) ในปี 2562 คะแนนเฉลี่ย 30.93 (SD = .554) ในปี 2563 และคะแนนเฉลี่ย 32.44 (SD = .548) ในปี 2564 การเติบโตของผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่วัดโดยคะแนน ESG บ่งชี้ว่าบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดำเนินการและกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เพื่อลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ตลอดจนปัญหาความไม่สมดุลของข้อมูล

ตาราง 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

Numeric Variables	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ESG (เฉลี่ย)	29.52	0.501	18	41
2561	28.56	.498	19	38
2562	29.07	.501	18	38
2563	30.93	.554	21	41
2564	32.44	.548	22	41
BSIZE	5.38	2.938	2	15
WOMEN	.197	.196	0	.83
BMEET	5.15	3.355	1	14
BINDP	.465	.256	0	1.00
ROE	13.635	12.606	-43.39	60.65
FSIZE	11.210	1.570	6.489	15.156
AGE	35.49	23.845	3	138

** คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ * คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.1 ยังแสดงถึงสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ในแง่ของตัวแปรของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเฉลี่ย (BSIZE) ของปีของบริษัทกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ย คือ 5.38 (SD = 2.938) สัดส่วนเฉลี่ยของคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (WOMEN) คือ .197 (SD = .196) การประชุมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉลี่ยในแต่ละปี (BMEET) คือ 5.15 ครั้งต่อปี (SD = 3.355) สัดส่วนเฉลี่ยของคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (BINDP) เท่ากับ .465 (SD = .256) ในแง่ของลักษณะองค์กรที่เป็นตัวแปรควบคุม ความสามารถในการทำกำไรเฉลี่ย (ROE) คือ 13.635 (SD = 12.606) ขนาดกิจการเฉลี่ย (FSIZE) คือ 11.210 (SD = 1.570) อายุบริษัทเฉลี่ย (AGE) คือ 35.49 ปีเฉลี่ย (SD = 23.845)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จะใช้เมทริกซ์สหสัมพันธ์เพื่อทดสอบปัญหามัลติคอลลีเนียริตี้ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ดังนั้น ตารางที่ 4 จึงระบุเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ซึ่งไม่มีปัญหามัลติคอลลีเนียริตี้ระหว่างตัวแปรที่ใช้

ตาราง 4.2: ตารางแสดงเมตริกซ์สหสัมพันธ์

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. ESG	1	-.125*	-.076	-.052	.177**	-.185**	-.090	.125*	-.162**	.067	.274**
2. COMSI		1	.162**	.484**	-.302**	.611**	.139*	-.273**	-.128*	.015	-.027
3. FECOM			1	.155*	-.015	.114	.103	-.225**	-.169**	.041	-.001
4. MEET				1	-.051	.285**	.204**	.059	.079	.020	-.022
5. INDEP					1	-.185**	.018	.195**	-.037	-.029	.293**
6. DUAL						1	.064	-.275**	-.116	.058	-.097
7. ROA							1	-.252**	-.121*	.112	-.153*
8. FSIZE								1	.375**	-.069	.008
9. FAGE									1	.001	-.179**
10. AUDIT										1	-.039
11. INDUS											1

** คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ * คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 4.3 : ตารางแสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ตัวแปร	Model A		Model B	
	Beta	t (sig.)	Beta	t (sig.)
Constant	-	28.451 (.000**)	-	8.198 (.000**)
BFSIZE	.037	.431 (.667)	-.002	-.023 (.981)
WOMEN	-.057	-.947 (.345)	-.065	-1.098 (.273)
BMEET	-.004	-.052 (.959)	.028	.397 (.691)
BINDP	.158	2.519 (.010**)	.066	2.235 (.042*)
DUAL	-.173	-23.00 (.022*)	-.147	-2.205 (.046*)
ROE	-	-	-.057	-.913 (.362)
FBSIZE	-	-	.121	1.751 (.081)
AGE	-	-	-.205	-3.219 (.001**)
AUDIT	-	-	.103	1.791 (.074)
INDUS	-	-	.202	3.254 (.001**)
Max VIF	2.072		2.187	
R Square	.060		.159	
Adj. R Square	.043		.127	
F-value	3.421**		4.946**	
Observations	364		364	
Dependent variable	การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม		การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม	

** คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ * คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุจากแบบจำลอง A และแบบจำลอง B ค่า R squared จากแบบจำลองทั้งสองมีค่าตั้งแต่ 0.060 ถึง 0.159 และค่า adjusted R squared คือ 0.043 ถึง 0.127 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองอธิบายความแปรปรวนในข้อมูลมีค่าประมาณ 3.421 ถึง 4.946 เปอร์เซนต์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย 100 อันดับแรก ระหว่างปี 2561 ถึง 2564 ผลการวิจัยของทั้งสองแบบจำลองพบว่า BINDP มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ DUAL พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลด้าน

สังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง BSIZE, WOMEN, BMEET และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ระดับ 0.05

ผลของความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม กับประสิทธิภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Omran et al (2021), Chouaibi และคณะ (2021) และ Bello และคณะ (2019) เนื่องจากบริษัทที่มีคณะกรรมการอิสระในสัดส่วนที่สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและจะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าบริษัทอื่นๆ ที่มีคณะกรรมการอิสระในสัดส่วนที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ คณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจะคำนึงถึงชื่อเสียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่า มุมมองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจขององค์กร (สุทธิพันธุ์ และ บำเหน็จ, 2562) ดังนั้น คณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและมีประสิทธิภาพการดำเนินงานทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้น

การพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการควมตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ นั้นสอดคล้องกับ Omran et al. (2021). เป็นเพราะการที่ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกันสามารถตัดสินใจอย่างอิสระได้ดีขึ้น เพราะไม่ได้ถูกควบคุมโดยผู้บริหารระดับสูง นอกจากนี้การที่ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกันยังถูกใช้เป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการที่สำคัญในการลดหรือปิดปัญหาของหน่วยงานและความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างตัวการและตัวแทน (Suttipun, 2018)

อย่างไรก็ตาม ผลของการไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม, คณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง, คณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นแตกต่างกับ Cooray et al (2020), Chouaibi และคณะ (2021), Vitolla และคณะ (2019) และ Bello และคณะ (2019). ตัวอย่างเช่น ในความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิงกับประสิทธิภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น แม้ว่าคณะกรรมการเพศหญิงจะตอบสนองต่อทักษะด้านความละเอียดรอบคอบได้ดีกว่าคณะกรรมการเพศชาย แต่ทักษะการเขียนหรือถ่ายทอดที่จะนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพนั้นไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและหญิง ดังนั้น จึงไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิงกับประสิทธิภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในการศึกษานี้

ตาราง 4.4 : ตารางแสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

		ความถี่	เปอร์เซ็นต์	T	Sig
ปี พ.ศ.	ปีที่ยังไม่ได้มีการนำรายงาน แบบบูรณาการมาใช้	182	28.81	-5.447	.000**
	ปีที่ได้มีการนำรายงาน แบบบูรณาการมาใช้แล้ว	182	31.69		
อุตสาหกรรม	บริษัทที่การดำเนินงาน ส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมสูง	106	38.8	4.686	.000**
	บริษัทที่การดำเนินงาน ส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมต่ำ	167	61.2		
การควบคุม ตำแหน่ง	ประธานกรรมการด้าน สังคมและสิ่งแวดล้อม และผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คน เดียวกัน	188	68.9	-3.094	.002**
	ประธานกรรมการด้าน สังคมและสิ่งแวดล้อม และผู้จัดการใหญ่ คือ คนเดียวกัน	85	31.1		
ผู้สอบบัญชี	Non-big 4	15	5.5	1.099	.273
	Big 4	258	94.5		

** คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ * คือ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.4 การควบคุมตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ (DUAL) ถูกแยกเป็นสองตัวแปรจำลองเป็นประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ คือ คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่

ไม่ใช่คนเดียวกันมี โดยใช้การสำรวจ 85 ครั้ง เป็นของการที่ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน และการสำรวจ 188 ครั้ง เป็นของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน ในตัวแปรลักษณะผู้สอบบัญชี (AUDIT) มีผู้สอบบัญชีที่เป็น big 4 258 ราย ในขณะที่ 15 ราย คือ ผู้สอบบัญชีที่เป็น non-big 4 ในตัวแปรประเภทอุตสาหกรรม (INDUS) 106 รายเป็นอุตสาหกรรมที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ในขณะที่มี 167 บริษัทในอุตสาหกรรมที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ

เพื่อเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ระหว่างกลุ่มที่สนใจซึ่งประกอบด้วย DUAL, AUDIT และ INDUS การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ คือ คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน และระหว่างอุตสาหกรรมที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และอุตสาหกรรมที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ระหว่างผู้ตรวจสอบ big 4 กับผู้สอบบัญชีที่เป็น non-big 4 ที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.4 ยังพบว่า ค่าความแปรปรวนระหว่างความสัมพันธ์ของปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกยังมีได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้กับปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงกับบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำนั้นมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กล่าวคือปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ยังมีได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) มีความแตกต่างกับปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว(พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) เนื่องจากปีที่ประเทศไทยนั้นยังมีได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการซึ่งก็คือปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562 นั้น บริษัทต่างๆ ยังคงมิได้มีการตระหนักหรือเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดทำและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวมากนัก หนึ่งบริษัทมองว่าเป็นเรื่องของความสมัครใจ จะเปิดเผยข้อมูลในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ก็ได้ จึงทำให้ในปีที่ประเทศไทยนั้นยังมีได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการนั้น บริษัทส่วนใหญ่ จึงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ ส่วนปีที่ประเทศไทยนั้นได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการแล้ว ซึ่งก็คือ ปี พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564 นั้นบริษัทต่างๆ เริ่มมีการตระหนักหรือเล็งเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องจัดทำและเปิดเผยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งเพื่อให้เป็นไป

ตามข้อบังคับทางกฎหมาย และเพื่อการสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ว่าเป็นบริษัทที่มี การดำเนินงานอย่างยั่งยืน และสร้างประโยชน์แก่สังคมนั่นเอง จึงทำให้ในปีที่ประเทศไทยนั้นได้มีการออก กฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมใน รายงานแบบบูรณาการแล้วนั้นบริษัทต่างๆ จึงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญ

อีกทั้งยังพบว่าค่าความแปรปรวนระหว่างความสัมพันธ์ของบริษัทที่การดำเนินงาน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำนั้น มีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.01 อีกด้วยเช่นกัน กล่าวคือ บริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมสูงมีความแตกต่างกับบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ เนื่องจากบริษัท ที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงนั้น ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ จะเฝ้ามองการดำเนินงานของ บริษัทมากเป็นพิเศษ เนื่องจากการดำเนินงานบางประการของบริษัทนั้น อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมได้ จึงส่งผลให้บริษัทจะได้รับแรงผลักดันจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ที่ต้องการที่จะ ทราบข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัท ส่งผลให้บริษัทจึงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่สูงกว่า ส่วนบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำนั้น การดำเนินงานของ บริษัทอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ จึงจะมีการเฝ้าเงื่ง และเฝ้ามองการดำเนินงานของบริษัทน้อยกว่า จึงส่งผลให้บริษัทจะได้รับแรงผลักดันจากผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มต่างๆ ที่ต้องการที่จะทราบข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทต่ำกว่า ทำให้บริษัทมีการเปิดเผย ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ตามสมมติฐาน 5 ข้อ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.5

ตาราง 4.5 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ผลการศึกษา
H1:	ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ	ปฏิเสธ
H2:	สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ	ปฏิเสธ
H3:	จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ	ปฏิเสธ
H4:	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ	ยอมรับ
H5:	การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ	ยอมรับ

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และเพื่อทดสอบความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียว และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ คือ คนเดียวกัน และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4 และประการสุดท้ายเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ.2561 ถึง ปี พ.ศ.2564 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 จำนวนทั้งสิ้น 90 บริษัท ทั้ง 7 อุตสาหกรรม โดยมีลักษณะคณะกรรมการซึ่งแบ่งเป็น 5 ลักษณะ คือ ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการควมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่เป็นตัวแปรต้น และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 เป็นตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ และนอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้มีการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำและอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง อีกทั้งยังทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการระหว่างปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรก ยังมีได้มีการนำ

รายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) และปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) โดยใช้ Independent Sample t-test เป็นเครื่องมือในการทดสอบความแตกต่าง ข้อมูลในบทที่ 5 นี้ มีหัวข้อในการนำเสนอ ดังนี้

- 5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ การศึกษา โดยทำการเปรียบเทียบกับงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

5.1.1 ลักษณะและแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

ในการตรวจสอบขอบเขตและระดับการปฏิบัติงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของ บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าผลการปฏิบัติงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย 100 อันดับแรก เท่ากับ 29.52 แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จากเดิม 28.56 ในปี 2561 เป็น 29.07 ในปี 2562, 30.93 ครั้งในปี 2563 และ 32.44 ครั้งในปี 2564 นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมี นัยสำคัญระหว่างคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม ในขณะที่การคว่ำตำแหน่งของประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ขนาดของคณะกรรมการ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพศหญิง ความถี่การประชุม ของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่มี ความสัมพันธ์กัน

5.1.2 ความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 1) ระหว่างก่อนปี พ.ศ.2563 และหลังปี พ.ศ.2563 2) ระหว่างบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ 3) ระหว่างประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน และประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน และ 4) ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และ Non-Big 4

จากผลการศึกษาพบว่าปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกยังมิได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้ (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กับปีที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 อันดับแรกได้มีการนำรายงานแบบบูรณาการมาใช้แล้ว (พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Huafang and Jianguo (2007), Gul and Leung (2004) เนื่องจากปีที่ประเทศไทยนั้นยังมิได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งก็คือ ปี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2562 นั้น บริษัทต่างๆ ยังคงมิได้มีการตระหนักหรือเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดทำและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวมากนัก อนึ่งบริษัทมองว่าเป็นเรื่องของความสมัครใจ จะเปิดเผยข้อมูลในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ก็ได้ จึงทำให้ในปีที่ประเทศไทยนั้นยังมิได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการนั้น บริษัทส่วนใหญ่จึงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ ส่วนปีที่ประเทศไทยนั้นได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการแล้ว ซึ่งก็คือ ปี พ.ศ.2563 - พ.ศ.2564 นั้นบริษัทต่างๆ เริ่มมีการตระหนักหรือเล็งเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องจัดทำและเปิดเผยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับทางกฎหมาย และเพื่อการสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ว่าเป็นบริษัทที่มีการดำเนินงานอย่างยั่งยืน และสร้างประโยชน์แก่สังคมนั่นเอง จึงทำให้ในปีที่ประเทศไทยนั้นได้มีการออกกฎหมายบังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการแล้วนั้นบริษัทต่างๆ จึงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษายังพบว่าบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กับบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Ohidoa et al. (2016) เนื่องจากบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงนั้น ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ จะเฝ้ามองการดำเนินงานของบริษัทมากเป็นพิเศษ เนื่องจากการดำเนินงานบางประการของบริษัทนั้น อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมได้ จึงส่งผลให้บริษัทจะได้รับแรงผลักดันจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ที่ต้องการที่จะทราบข้อมูลด้าน

สังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัท ส่งผลให้บริษัทจึงมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่สูงกว่า ส่วนบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำนั้น การดำเนินงานของบริษัทอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ จึงจะมีการเพ่งเล็งและเฝ้ามองการดำเนินงานของบริษัทน้อยกว่า จึงส่งผลให้บริษัทจะได้รับแรงผลักดันจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ที่ต้องการที่จะทราบข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทต่ำกว่า ทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาขัดแย้งกับงานในอดีต Kiliç and Kuzey (2018), อัญชลี บ่มไต้ (2560) ซึ่งพบว่าบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับบริษัทที่การดำเนินงานส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ เนื่องจากข้อบังคับทางกฎหมายตามบริบทของประเทศที่ซึ่งได้มีการบังคับใช้ในการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นส่งผลให้แม้ว่าอุตสาหกรรมและการดำเนินงานแตกต่างกัน แต่คุณภาพและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลไม่ต่างกัน

จากผลการศึกษาข้างพบว่าการที่ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่ไม่ใช่คนเดียวกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กับการที่ประธานกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและผู้จัดการใหญ่คือคนเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Marrone (2020) โดยพบว่าการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่อาจก่อให้เกิดการขาดการควบคุมและตรวจสอบได้ ส่งผลให้คุณภาพของการรายงานมีแนวโน้มที่แย่งลง ซึ่งพบว่าบริษัทที่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลโดยตอบสนองต่อการอบการดำเนินงานของ IIRC ได้น้อยกว่าบริษัทที่ไม่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาขัดแย้งกับงานในอดีต Taliyang and Jusop (2011) ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมในการศึกษาวิจัยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนานั้นมิได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท จึงเป็นเหตุให้อิทธิพลของการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มิได้ส่งผลใดๆ ต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยสมัครใจของบริษัท

จากการศึกษาไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ระหว่างบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น big4 กับบริษัทตรวจสอบบัญชีที่เป็น non-big4 ที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Chouaibi et al. (2021), Al-Gamrh and Al-Dhamari (2016), อัญชลี บ่มไต้ (2560) ซึ่งพบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนด โดยไม่ว่าบริษัทจะเลือกใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็น big-4 หรือไม่ก็ตามล้วนต้องมีการแสดงผลการดำเนินงานทั้งทางด้านตัวเงินและมีใช้ตัวเงินให้เป็นไปตามกรอบกฎหมายและบริบทตามแต่ละประเทศอยู่แล้ว ลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ไม่ว่าจะเป็น Big-4 หรือ non-big 4 จึงอาจ

ไม่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามผลการศึกษาคัดแย้งกับงานในอดีต Han et al (2011) พบว่าบริษัทในบางประเทศนั้น กฎหมายที่บังคับใช้ยังคงมีความอ่อนแอ ส่งผลต่อการปฏิบัติตามที่อาจยังมีความไม่เคร่งครัด ส่งผลให้ความแตกต่างระหว่างผู้สอบบัญชีกระทบต่อการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท เนื่องจากบริษัทที่ใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็น Big-4 จะมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามเงื่อนไขมากกว่าบริษัทที่ใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็น non-Big 4 เป็นผลมาจากความละเอียดและความเคร่งครัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดและบทกฎหมายที่ซึ่งผู้สอบบัญชีที่เป็น Big-4 จะมีมากกว่า ผู้สอบบัญชีที่เป็น non-Big 4

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 ซึ่งลักษณะคณะกรรมการแบ่งเป็น 5 ลักษณะ คือ ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H1) ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kiliç and Kuzey (2018), Omran et al (2021) ที่ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดคณะกรรมการและการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากบริษัทจดทะเบียนใน Australian Securities Exchange (ASX50) สูงสุด 50 อันดับ พบว่าจำนวนคณะกรรมการที่มีมากขึ้นไม่ได้ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทนั้นต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบตามบริษัทของแต่ละประเทศที่กำหนดไว้ de Andres and Vallelado (2008) กล่าวว่าคณะกรรมการขนาดใหญ่อาจมีบทบาทในการจำกัดอำนาจการตัดสินใจของผู้จัดการ ส่งผลให้เกิดความไม่โปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลจากการเอื้อประโยชน์แก่คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันทางด้านผลประโยชน์ การมีขนาดคณะกรรมการที่ใหญ่ขึ้นจึงไม่ได้มีส่วนช่วยเพิ่มคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเนื่องจากคณะกรรมการอาจทำหน้าที่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเนื่องจากถูกจำกัดการแสดงวิสัยทัศน์อย่างเปิดเผยกว้างและขาดการติดต่อ

ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ John and Senbet (1998) สนับสนุนว่าขนาดของคณะกรรมการที่ใหญ่ขึ้นจากการมีกรรมการที่มากขึ้นมิได้ส่งผลแก่การเพิ่มปริมาณการเปิดเผยข้อมูล แต่อาจส่งผลต่อการเพิ่มค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองที่หมดไปกับการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพและการระดมการตัดสินใจที่ต้องใช้ระยะเวลามากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม Suttipun and Bomlai (2019), Cooray et al (2020), Chouaibi et al (2021), Vitolla et al (2019), Erin and Adegboye (2020), อัญชลี บ่มไต้ (2560), Bello et al (2019) พบว่าการมีจำนวนคณะกรรมการที่มากขึ้นจะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการจัดการและการควบคุมด้านต่างๆ ภายในองค์กรสูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากจำนวนคณะกรรมการที่มีมากเปรียบเสมือนการระดมความรู้และคลังปัญญาของบริษัท ซึ่งจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อคิดเห็นระหว่างกันภายในองค์กร โดยพบว่าองค์กรที่มีจำนวนของคณะกรรมการมากกว่ามีการเปิดเผยข้อมูลโดยตอบสนองต่อกรอบการดำเนินงานของ International Integrated Reporting Council (IIRC) ได้ดีกว่า (Marrone, 2020)

สมมติฐานที่ 2 (H2) สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cooray et al (2020) ที่พบว่าจำนวนกรรมการเพศหญิงที่มากขึ้นไม่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นไปตามคะแนน IRQ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โคลอมโบประเทศศรีลังกา ระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง 2560 เนื่องจากพบว่าในบริบทของประเทศศรีลังกานั้นเพศชายมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารมากกว่าเพศหญิงอยู่แล้ว ซึ่งบริษัทโดยส่วนใหญ่ในประเทศศรีลังการะนั้นจะมีกรรมการเพศหญิงอยู่ในสัดส่วนเพียงไม่เกินร้อยละ 10 จึงส่งผลให้ต่อให้จะมีจำนวนกรรมการเพศหญิงที่เพิ่มขึ้น ก็ไม่ส่งผลต่อทิศทางการดำเนินการตัดสินใจ และการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท แต่อย่างไรก็ตาม Vitolla et al (2019) พบว่าการมีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงที่มากขึ้นมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจและเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการและการควบคุมด้านต่างๆ ภายในองค์กร (Liao et al., 2015) โดยพบว่าบริษัทบริษัทต่างชาติ 134 แห่งที่มีนารายงานแบบบูรณาการมาใช้ที่มีสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมากกว่ามีแนวโน้มในการลดต้นทุนตัวแทน (Agency costs) และสามารถเปิดเผยข้อมูลโดยตอบสนองต่อกรอบการดำเนินงานของ IIRC ได้ดีกว่า (Marrone, 2020; Robinson & Dechant, 1997)

สมมติฐานที่ 3 (H3) จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ผลการศึกษา พบว่า จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพร โมกขะเวส (2551) ที่ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งการเข้าประชุม

ของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ โดยพบว่าการเข้าประชุมของคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแม้จะมีความถี่ที่มากขึ้น แต่หากระยะเวลาในการประชุมมีการถูกกำหนดไว้อย่างจำกัด หรือด้วยปัจจัยอื่น อาทิเช่น ประเด็นหรือหัวข้อ เนื้อหา สาระ และใจความสำคัญของการประชุมในแต่ละครั้งไม่ก่อประโยชน์หรือไม่มีประสิทธิภาพ หรือคณะกรรมการไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันมีประโยชน์ ทำให้ความถี่ของจำนวนครั้งการประชุมที่มากขึ้นอาจไม่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้นได้นั่นเอง แต่อย่างไรก็ตาม Vitolla et al (2019) Cooray et al (2020), Bello et al (2019) พบว่าจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการที่มากขึ้นส่งผลต่อศักยภาพการดำเนินงานและความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เนื่องจากการประชุมในแต่ละครั้งจะสามารถส่งเสริมและกำหนดเป้าหมายให้คณะกรรมการแต่ละคนได้รู้ถึงทิศทางการดำเนินงานที่ควรจะต้องปฏิบัติต่อไป และเป็นตัวช่วยส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากและโปร่งใสมากขึ้นตามไปด้วย โดยพบว่าบริษัทในซาอุดีอาระเบียที่มีจำนวนครั้งในการเข้าประชุมของคณะกรรมการที่สูงกว่าสามารถบรรลุข้อกำหนดของ Saudi Corporate Governance Regulations (SCGRs) ได้เป็นที่น่าพอใจมากกว่าบริษัทที่มีจำนวนครั้งในการเข้าประชุมของคณะกรรมการที่น้อยกว่า (Habtoor and Ahmad, 2017) นอกจากนี้ Hasibuan and Auliya (2019) ยังสนับสนุนว่าจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากจำนวนครั้งในการประชุมที่มากขึ้นจะเป็นตัวช่วยในการหาหรือถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานที่ 4 (H4) สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vitolla et al (2019), Omran et al. (2021) เนื่องจากคณะกรรมการอิสระจะคำนึงถึงชื่อเสียงของตนจึงมีความสนใจที่จะเปิดเผยรายงานโดยแสดงออกผ่านการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ในขณะที่เดียวกันพบว่าคณะกรรมการอิสระมีอำนาจในการโน้มน้าวให้คณะกรรมการบริษัทเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อผู้มีส่วนได้เสียได้ และพบว่าคณะกรรมการอิสระได้มีความกังวลเกี่ยวกับข้อมูลด้านผลการดำเนินงานทางการเงิน หรือข้อมูลแง่ต่างๆ ที่ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้างพึงพอใจ ในขณะที่คณะกรรมการบริษัทจะมีความกังวลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในและโอกาสในอนาคตของบริษัท และจะมีการคำนึงถึงผลของการเปิดเผยข้อมูลทางด้านบัญชีต่อผู้ใช้ข้อมูลมากกว่าคณะกรรมการอิสระ โดยพบว่าบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสิงคโปร์ ในช่วงปี พ.ศ.2543 ที่มีจำนวนคณะกรรมการอิสระมากกว่าจะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่า เนื่องจากเกิดการระดมความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ส่วนตัวในหลายมุมมองจากกรรมการอิสระแต่ละบุคคล จึงส่งผลให้บริษัทที่มีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมากกว่า

มีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการมากกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระน้อยกว่านั่นเอง (Cheng & Courtenay, 2006) แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา Cooray et al (2020) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการอิสระและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการในประเทศศรีลังกา เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมในการศึกษาวิจัยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนานั้นมิได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท จึงเป็นเหตุให้อิทธิพลของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมิได้ส่งผลใดๆ ต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยสมัครใจของบริษัท Suttipun and Bomlai (2019)

สมมติฐานที่ 5 (H5) การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า การควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Marrone (2020) ที่ซึ่งพบว่าการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่อาจก่อให้เกิดการขาดการควบคุมและตรวจสอบได้ ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่โปร่งใสของข้อมูลเท่าที่ควรจะเป็น ส่งผลให้คุณภาพของการรายงานมีแนวโน้มที่แย่ลง โดยพบว่าบริษัทที่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลโดยตอบสนองต่อกรอบการดำเนินงานของ IIRC ได้น้อยกว่าบริษัทที่ไม่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาของ Cooray et al (2020) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานแบบบูรณาการ โดยพบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โคลอมโบประเทศศรีลังกา ระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง 2560 ที่มีการควบตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ จะส่งผลให้บริษัทจะมีอำนาจมากขึ้นและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ได้เนื่องจากไม่มีการแทรกแซงจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในแง่ของการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและตำแหน่งผู้จัดการใหญ่

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ.2561 ถึง ปีพ.ศ.2564 ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ให้ประโยชน์และข้อมูลความรู้ในหลายประการ ประการแรก ผลลัพธ์สามารถชักจูงบริษัทต่างๆ ให้ให้ความสนใจกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสามารถลดความไม่สมดุลของข้อมูลและความขัดแย้งทาง

ผลประโยชน์ระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหารระดับสูงได้ ประการที่สอง ผลการศึกษานี้สามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงสามารถใช้ทฤษฎีความชอบธรรมเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของกระบวนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้หรือไม่ และเพื่อลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน สุดท้ายนี้ ผลการศึกษายังได้แสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ให้ประโยชน์เพื่อลดความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ด้วยเหตุนี้การเปิดเผยผลการดำเนินงานของด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยสามารถเปลี่ยนจากการเปิดเผยโดยสมัครใจเป็นการเปิดเผยข้อมูลโดยบังคับได้เช่นเดียวกันกับประเทศอื่นๆ อีกทั้งยังสามารถจำแนกประโยชน์ที่พบได้จากการศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ประการ คือ ประโยชน์เชิงทฤษฎีและประโยชน์เชิงการนำไปใช้

5.2.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1. ประโยชน์จากการทดสอบทฤษฎีความชอบธรรมหรือทฤษฎีชอบด้วยกฎหมายในการอธิบายเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผย ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100
2. ประโยชน์จากการเป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษา/วิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

5.2.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1. ทำให้กิจการสามารถสร้างความเชื่อมั่นจากผู้ลงทุนได้มากขึ้น เนื่องจากทำให้ผู้ลงทุนเชื่อมั่นว่าได้ลงทุนในธุรกิจที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัทในระยะยาว อันเป็นผลดีที่จะทำให้กิจการทราบทิศทางการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ควรจะทำในอนาคตต่อไป
2. ทำให้ผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งก็คือ ผู้ลงทุนได้รับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใสเป็นไปตามความเป็นจริง และทำให้สามารถเห็นถึงแนวโน้มและทิศทางการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของบริษัทได้ชัดเจนช่วยให้การตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

ผลการศึกษานี้มีข้อจำกัดบางประการ ประการแรก การศึกษาไม่ได้รวบรวมผลการปฏิบัติงานด้านการเปิดเผยข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมของทุกบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ที่ซึ่งอาจทำให้ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับผลการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประการที่สอง การศึกษานี้มุ่งเน้นเฉพาะตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ไม่ใช่สำหรับตลาดทุนทางเลือกในประเทศไทย คือ ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) ที่ซึ่งก็ยังมีบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ อีกจำนวนมาก ประการที่สาม ตัวแปรชีวิตคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในการศึกษานี้มีเพียง 5 ตัวแปรเท่านั้น ที่ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาก่อนหน้านี้อาจมีจำนวนมากกว่านี้ ประการสุดท้าย การศึกษาแบบระยะยาว (Longitudinal study) ไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานวิจัยนี้ เนื่องจากระยะเวลาของการเก็บข้อมูลที่ต้องเป็นไปตามหลักความสมมาตร ซึ่งกฎหมายได้บังคับใช้รายงานแบบบูรณาการได้เพียง 2 ปี จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลหลังจากการมีกฎหมายบังคับใช้ไปแล้วได้เพียง 2 ปีเช่นกัน จึงทำให้ระยะเวลาของการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้ถูกจำกัดไว้เพียงแค่ 4 ปี ดังนั้นเพื่อปิดข้อจำกัดของการศึกษานี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคตคือการรวบรวมข้อมูลทั้งตลาดทุนหลักและตลาดทุนรองของประเทศไทย และอาจมีการเพิ่มตัวแปรชีวิตคณะกรรมการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้นด้วย อีกทั้งหากการศึกษาในอนาคตมีฐานระยะเวลาการเก็บข้อมูลที่มากขึ้นแล้ว สามารถเก็บข้อมูลแบบระยะยาว(Longitudinal study) เพื่อผลการศึกษาที่ละเอียดมากยิ่งขึ้นได้

บรรณานุกรม

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). สืบค้นจาก <https://www.setsustainability.com/page/esg-Disclosure>
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท: กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 34(132), 47-67.
- ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2563). สืบค้นจาก <https://www.sdgmovement.com/2020/03/13/set-zero/>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2564). สืบค้นจาก <https://www.sec.or.th/onereport>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2563). คู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี/รายงานประจำปี. สืบค้นจาก <https://capital.sec.or.th/webapp/nrs/data/8619p.doc>
- อัญชลี ปมไฉ่. (2560). อิทธิพลการกำกับดูแลกิจการต่อระดับการเปิดเผยการรายงานแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อนันตชัย ยूरประดม. (2550). ต้นแนวคิดและทฤษฎีของ CSR. สืบค้นจาก <http://www.edftjao/prs/csr/detail/asp?sid=2>
- Al-Gamrh, A.B., & AL-Dhamari, A.R. (2016). Firm characteristics and corporate social responsibility disclosure. *International Business management*, 10(18), 4283-4291.
- Bello, Z.S., Yusuf, I., & Nuhu, A. (2019). Effect of Board and Corporate Characteristics on Risk Management Disclosure of Listed Insurance Companies in Nigeria. *MJBE Malaysian Journal of Business and Economics*, 1(1), 11-26.
- Buitendag, N., Fortuin, G.S., & Laan, A.D. (2017). Firm characteristics and excellence in integrated reporting. *South African Journal of Economic and Management Sciences*, 20(1), 1-8.
- Cheng, E. and Courtenay, S. (2006). Board composition, regulation regime and Voluntary disclosure. *The International Journal of Accounting*, 41(3), 262-289.

- Chouaibi, S., Chouaibi, Y., & Zouari, G. (2021). Board characteristics and integrated reporting quality: evidence from ESG European companies. *EuroMed Journal of Business*, 16(1), 1-23.
- Cooray, T., Gunarathne, A.D.N., & Senaratne, S. (2020). Does Corporate Governance Affect the Quality of Integrated Reporting? *Sustainability*, 12(10), 1-30.
- de Andres, P. and Vallelado, E. (2008). Corporate governance in banking: the role of the board of directors. *Journal of Banking and Finance*, 32(12), 2570-2580.
- Gul, F.A., & Leung, S. (2004). Board leadership, outside directors expertise and voluntary corporate disclosures. *Journal of Accounting and Public Policy*, 23(1), 351-379.
- Habtoor, O.S., & Ahmad, N. (2017). The influence of royal board of directors and other board characteristics on corporate risk disclosure practices. *Corporate Ownership & Control*, 14(2), 326-337.
- Han ,S., Kang, T., Yoo, K.Y. (2011). Governance role of auditors and legal environment: Evidence from corporate disclosure transparency. *European Accounting Review*, 21(1), 29-50.
- Hasibuan, D.H., & Auliya, M. (2019). The Effects of Characteristics of the Board of Commissioners and Audit Committee on the Level of Risk Disclosure in Financial Sector Service Companies in the Banking Sector Listed on the Indonesia Stock Exchange in the Period 2015-2017. *Journal Aplikasi Ekonomi Akuntansi dan Bisnis*, 1(2), 79-89.
- Huafang, X., & Jianguo, Y. (2007). Ownership structure, board composition and corporatvoluntary disclosure. *Managerial Auditing Journal*, 22(6), 604-619.
- Integrated Reporting Framework. (2013). สืบค้นจาก <https://integratedreportingorg/resource/international-ir-framework/>
- John, K. and Senbet, L.W. (1998). Corporate governance and board effectiveness. *Journal of Banking and Finance*, 22(4), 371-403.
- Kılıç, M., & Kuzey, C. (2018). Determinants of forward-looking disclosures in integrated reporting. *Managerial Auditing Journal*, 33(1), 115-144.

- Liao, L., Luo, L., & Tang, Q. (2015). Gender diversity, board independence, environmental committee and greenhouse gas disclosure. *The British Accounting Review*, 47(4), 409–424.
- Marrone, A. (2020). Corporate Governance Variables and Integrated Reporting. *International Journal of Business and Management*, 15(5), 26-36.
- MITRADE. (2563). สืบค้นจาก <https://www.mitrade.com/th/forex/indices/stock-indices/What-is-SET100#linkTo-article-para2>
- Ohidoa, T., Omokhudu, O.O., Oserogho, A.F.I. (2016). Determinants of environmental disclosure. *International Journal of Advanced Academic Research*, 2(8), 49-58.
- Omran, M., Ramdhony, D., Mooneeapen, O., & Nursimloo, V. (2021). Integrated reporting and board characteristics: evidence from top Australian listed companies. *Journal of Applied Accounting Research*, 4(22), 732-758.
- Olayinka Erin and Alex Adegboye. “Do corporate attributes impact integrated reporting quality? An empirical evidence.” *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 4 Nov. 2020. *Emerald Publishing Limited*, DOI: 10.1108/JFRA-04-2020-0117.
- Vitolla, F., Raimo, N., & Rubino, M. (2019). Board characteristics and integrated reporting quality: an agency theory perspective. *Corporate Social Responsibility and Environment management*, 3(27), 1152–1163.
- Robinson, G., & Dechant, K. (1997). Building a business case for diversity. *Academy of Management Perspectives*, 11(3), 21–31.
- Suttipun, M., & Bomlai, A. (2019). THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE AND INTEGRATED REPORTING: THAI EVIDENCE. *International Journal of Business and Society*, 20(1), 348-364.
- Taliyang, S. M., & Jusop, M. (2011). Intellectual capital disclosure and corporate governance structure: evidence in Malaysia. *International Journal of Business and Management*, 6(12), 109-117.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ระหว่าง
1 ก.ค. 2563 ถึง 31 ธ.ค. 2563 (ปรับปรุงระหว่างรอบการคัดเลือก)

ลำดับ	ชื่อเต็มบริษัท/หลักทรัพย์จดทะเบียน	กลุ่มอุตสาหกรรม
1	บริษัท เอเชีย เอวิเอชั่น จำกัด (มหาชน)	บริการ
3	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
5	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
7	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
9	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
10	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
11	บริษัท บางกอก เซน ฮอสพิทอล จำกัด (มหาชน)	บริการ
12	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
13	บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
14	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)	บริการ
15	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
16	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	บริการ
17	บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
18	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
19	บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
20	บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
21	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
22	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
23	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)	บริการ
24	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
25	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
26	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
27	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน)	บริการ
28	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
29	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
30	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
33	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
34	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร

35	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
36	บริษัท อีสเทิร์นโพลีเมอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
37	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
38	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
39	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
40	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
41	บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
42	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
43	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
44	บริษัท โอม โปรดัคส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
45	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
46	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
47	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
48	บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
49	บริษัท เจ เอ็ม ที เน็ทเวอร์ค เซอร์วิสเซส จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
50	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
51	บริษัท เคซีอี อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
52	ธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
53	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
54	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
55	บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
56	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	บริการ
57	บริษัท เมก้า ไลฟ์ไชนเอนซ์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
58	บริษัท ไมเนอร์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
59	บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
60	บริษัท ออริจิ้น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
61	บริษัท โอสภสกา จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
62	บริษัท แพลน บี มีเดีย จำกัด (มหาชน)	บริการ
63	บริษัท ปริมา มารีน จำกัด (มหาชน)	บริการ
64	บริษัท พกษา โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
65	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร

66	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
67	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
68	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
69	บริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
70	บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
72	บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)	บริการ
73	บริษัท ศรีสวัสดิ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
74	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
75	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
77	บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
78	บริษัท แสตนลิริ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
79	บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
80	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
81	บริษัท ศรีตรังแอมโกลอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
82	บริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจีเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง
83	บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
84	บริษัท ทิปโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
85	บริษัท ทุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
86	บริษัท ราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
87	บริษัท ทีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
88	บริษัท ถั่วแก่น้อย ฟู้ดแอนด์มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
89	ธนาคารทหารไทยธนชาติ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
90	บริษัท ทีโอเอ เพ้นท์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
91	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
92	บริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
93	บริษัท ทีคิวเอ็ม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
94	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
95	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
96	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
97	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

99	บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
100	บริษัท ดับบลิวเอชเอ ยูทิลิตี้ส์ แอนด์ พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร

ภาคผนวก ข
สรุปแบบเก็บข้อมูล

ภาคผนวก ค

เกณฑ์ในการวัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ

ใช้การให้คะแนนเป็นตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในรายงานแบบบูรณาการ โดยคะแนนรวมทั้งหมด คือ 42 คะแนน โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนนเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเป็นดังนี้

- เกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเชิงคุณภาพ
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการจัดการพลังงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการจัดการน้ำ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านก๊าซเรือนกระจก = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายด้านการจัดการพลังงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายด้านการจัดการน้ำ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายด้านการจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายด้านก๊าซเรือนกระจก = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านการจัดการพลังงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านการจัดการน้ำ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านการจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านก๊าซเรือนกระจก = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดการด้านพนักงานและแรงงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดการด้านลูกค้า = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดการด้านชุมชนและสังคม = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายการจัดการด้านพนักงานและแรงงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายการจัดการด้านลูกค้า = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายการจัดการด้านชุมชนและสังคม = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดการด้านพนักงานและแรงงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดการด้านลูกค้า = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดการด้านชุมชนและสังคม = 1 คะแนน
- เกณฑ์การให้คะแนนด้านการเปิดเผยข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมเชิงปริมาณ
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการจัดการพลังงาน = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการจัดการน้ำ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติด้านก๊าซเรือนกระจก = 1 คะแนน
 - การเปิดเผยเป้าหมายด้านการจัดการพลังงาน = 1 คะแนน

การเปิดเผยเป้าหมายด้านการจัดการน้ำ	= 1 คะแนน
การเปิดเผยเป้าหมายด้านการจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ	= 1 คะแนน
การเปิดเผยเป้าหมายการด้านก๊าซเรือนกระจก	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านการจัดการพลังงาน	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านการจัดการน้ำ	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านการจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ด้านก๊าซเรือนกระจก	= 1 คะแนน
การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดการด้านพนักงานและแรงงาน	= 1 คะแนน
การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดการด้านลูกค้า	= 1 คะแนน
การเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดการด้านชุมชนและสังคม	= 1 คะแนน
การเปิดเผยเป้าหมายการจัดการด้านพนักงานและแรงงาน	= 1 คะแนน
การเปิดเผยเป้าหมายการจัดการด้านลูกค้า	= 1 คะแนน
การเปิดเผยเป้าหมายการจัดการด้านชุมชนและสังคม	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดการด้านพนักงานและแรงงาน	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดการด้านลูกค้า	= 1 คะแนน
การเปิดเผยผลการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดการด้านชุมชนและสังคม	= 1 คะแนน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวปณิชา เดชนนบดี
 รหัสประจำตัวนักศึกษา 6410521706
 วุฒิการศึกษา
 วุฒิ บัณฑิต
 ชื่อสถาบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ปีที่สำเร็จการศึกษา 2564

ทุนการศึกษา

ทุนวิจัยมหาบัณฑิต วช. ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2565

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ชื่อวารสารและฐานของวารสารที่ตีพิมพ์ : ชื่อวารสาร Asian Journal of Business and Accounting ฐานของวารสารที่ตีพิมพ์ Scopus และ Web of Science (ESCI)